

• TREŠDIENA, 2001. GADA 17. OKTOBRIS

• Nr. 77 (7226)

• Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

**Pasūtiet
«NOVADNIEKU»
līdz 25. oktobrim
un vinnējet:**

«Lattelekom» balvu, «Unibankas» un
«Novadnieka» prezentācijas priekšmetus,
IU «Paula 3» torti, dāvanu kartes, ko piedāvā
veikali «Rūķiši», «Karīna» «Gimenīte»,
IU «Volkovs», «Salanga», SIA «Gardums»,
IU «Komar Karate Klubs Aglona».

Novembrī iesim pa jaunu ietvi

• Ietve kalpos tik ilgi, kamēr pastāvēs Preiļi. Šādu optimistisku solijumu deva SIA «Būvmehanizācija» brigadieris Henriks Cumskis (vidū) un strādnieki Dmitrijs Potašovs (no labās), Aleksejs Fjodorovs. Tik saulainus solijumus gan par pilnu neņemsim, pietiku arī ar gadiem desmit. Foto: M.Rukosujevs

Jau novembrī Preiļu centru un dzīvojamā māju kvarķas atrodas A.Upiša ielā un Daugavpils ielas galā, sānos jauna, ērta ietve. Tā sola ietves būvētāji — SIA «Būvmehanizācija» brigāde un arī Preiļu novada būvvaldes vadītājs Artūrs Poplavskis. Ietves būvēšanu apmaksā akciju sabiedrība «Latvijas gāze». Kā teica Artūrs Poplavskis, līgumā ar «Latvijas gāzi» bija paredzēta ietves atjaunošana, taču te nebija ko atjaunot. Ietves betona plāksnes ilgajā kalpošanas laikā bija izdrupušas, izšķobijušās, un gājējiem pa to pārvietoties bija visai apgrūinoši, sevišķi

diennakts tumšākajā laikā. Jaunā trotuāra izbūvē ieguldīts pamatīgs darbs. Tieši zem tā stiepjas tranšeja ar gāzes vada caurulēm, kurās, kā uzskaata ietves būvētāji, kalpos simts gadus, ja vien netiks sabojātas no ārpuses mehāniskā veidā. Kad tranšeja tika aizbērta, SIA «Būvmehanizācija» darbinieki ietvei paredzētājā posmā veica zemes līdzināšanas darbus. Pēc tam tika uzbērta un nobletēta grants kārta. Virs grants noklāta akmens šķembu kārta. Ietve norobežota ar betona apmalēm, kādu vecajam trotuāram nebija.

No Preiļu centra puses Daugavpils ielas ietves posms, pa kuru stiepjas gāzesvada trase,

līdz pirmajai autobusa pieturai, tiks noklāts ar bruģi. Bruģakmens jau pievests, un kuru katru dienu sāksies tā likšana. No autobusa pieturas līdz pat A.Upiša ielai trotuārs tiks noklāts ar asfalta kārtu. Arī šiem darbiem jāsakas kuru katru dienu, jo, kā informēja Artūrs Poplavskis, līgums ar gāzes vada būvētājiem paredz, ka ietvei jābūt gatavai līdz 1. novembrim. Lielā mērā tas ir atkarīgs arī no laika apstākļiem. Patlaban tie ir labvēlīgi. Straujī uzņākot lietavām, slapjdraņķiem vai salam, kad temperatūra būs zemāka par plus desmit grādiem, asfalta klāšana var tikt traucēta.

Jaunā ietve būs 1,50 metrus

plata. Tikpat plata bija arī vecā. Ietves kvalitāte un ātrāka nodošana ekspluatācijā ir tas, ko no sirds vēlas šī attālā mikrorajona iedzīvotāji un arī visi pārējie, kam nākas braukt pa Daugavpils ielu. Pašlaik gājēju plūsma stipri apgrūtina satiksmes kustību jau tā samērā šaurajā ielā. Bet no drošības viedokļa arī gājējiem, sevišķi mazajiem skolnieciņiem, nav vēlams atrasties uz braucamās daļas.

Artūrs Poplavskis uzsvēra, ka līgums ar gāzes vada būvētājiem paredz daļēji atjaunot braucamās daļas segumu Liepājas ielā, kā arī Liepu un Valmieras ielas trotuārus.

L.Rancāne

di. Tiesa, sakrājies nesamaksāts ienākuma nodoklis, taču uzņēmuma administrācija sola līdz gada beigām parādu samaksāt. Tajā pašā laikā Preiļu slimnīca nauda ieguldīta arī jumta un lifta remonta, iegādātas modernas diagnosticēšanas iekārtas, ierīkota mūsdienīga laboratorija.

Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts vēlējies zināt, kā Preiļu slimnīca maksā Pasauļes Bankas kredītu, kas bija nēmts siltināša-

nas projektam, kā abas rajona slimnīcas gatavojas sertifikācijai. Par šiem un citiem jautājumiem pašvaldības veselības aprūpes iestāžu direktori gatavos oficiālas atbildes un iepazīstinās darba grupas locekļus ar tām nākampīm. Dienā 22. oktobrī uz veselības aprūpes optimizācijas darba grupas sēdi aicinās arī «Daugavas» slimokases vadību, savukārt «Novadnieks» par to informēs savus lasītājus.

L.Kirillova

Sprieda par veselības aprūpes optimizāciju

15. oktobri Preiļu rajona padomē notika administratīvās teritorijas stacionāru un neatliekamās mediciniskās palīdzības darba izvērtēšanas un struktūras optimizācijas darba grupas sēde.

Kā «Novadniekiem» pastāstīja Preiļu rajona padomes izpildirektore Aina Pastore, tikuši uzklausīti Līvānu novada domes priekšsēdētāja Vis-

valda Gercāna pārmetumi, kāpēc līdz šim laikam, kad tuvojas veselības aprūpes iestāžu sertifikācijas pēdējie termini, nav lūgta valdības palīdzība. Viņš arī izteicis viešokli, ka Līvānu novada dome gatava pārņemt Līvānu slimnīcu savā valdījumā.

Sanāksmes gaitā analizēti abu slimnīcu finansiālie rādītāji. Pēdējo mēnešu laikā zināma stabilitāte panākta Preiļu slimnīcā, pilnībā likvidēti sociālā nodokļa parā-

nas projektam, kā abas rajona slimnīcas gatavojas sertifikācijai. Par šiem un citiem jautājumiem pašvaldības veselības aprūpes iestāžu direktori gatavos oficiālas atbildes un iepazīstinās darba grupas locekļus ar tām nākampīm. Dienā 22. oktobrī uz veselības aprūpes optimizācijas darba grupas sēdi aicinās arī «Daugavas» slimokases vadību, savukārt «Novadnieks» par to informēs savus lasītājus.

L.Kirillova

ZINAS

Palīdzība vairāku gadu garumā

Šodien Līvānu apmeklē starptautiskās palīdzības programmas «Palīdzība Austrumeiropas bērniem» pārstāvji, kas savu atbalstu Latgalei šniedz jau vairāku gadu garumā. Humāno palīdzību ir saņēmušas vairākas mūsu rajona pašvaldības, sabiedriskās organizācijas un iestādes, tajā skaitā slimnīcas, kā arī trūcīgie iedzīvotāji. Kā informēja Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gerčāns, šādu palīdzību Līvānos ir saņēmusi gan slimnīca, kas aprīkota ar gultām un matračiem, gan bērnu un jauniešu centrs, gan fonds «Baltā māja» un domes sociālās aprūpes nodaļa, kas tālāk apgērbus un apavus nogādājusi iedzīvotājiem. Šīs organizācijas pārstāvji regulāri apmeklē Latgali, lai pārliecinātos par sūtījumu izlētojumu, kā arī apzinātu turpmākās vajadzības.

Salabo Līvānu 2. vidusskolas jumtu

Līvānu 2. vidusskolas vecajā korpusā vairākās klašu telpās caurā jumta dēļ jau pagājušā mācību gada laikā bija traucēts mācību darbs. Šoruden tika rasti līdzekļi jumta klājuma remontam, ko 700 m² platībā veica SIA «RNS — D», kas tiesības šo darbu veikšanai ieguva cenu aptaujas rezultātā. Kā pastāstīja Līvānu novada domes izpildirektors Aleksands Karpenko, jumta remonts izmaksāja 6,5 tūkstošus latu, kas tiks segti no nākošā gada skolas budžeta. Viņš arī atzina, ka šis bija pēdējais brīdis remontdarbu veikšanai, jo, atliekot darbus uz vēl vienu sezonu, mitruma iespādā neatgriezeniski būtu bojātas jumta koka konstrukcijas, līdz ar to remonta izmaksu ievērojami pieaugtu. Pēc veiktā remonta 2. vidusskolas klašu telpas mācību vajadzībām varēs izmantot gan vakarskolas audzēķni, gan arī Līvānu bērnu un jauniešu centra pirmskolas apmācības grupas «Zinīši» audzēķni, kuriem līdz šim nebija piemērotu nodarbību telpu.

«Ceiruleits» sanem lielo gada balvu

Lielā folkloras gada balva šogad tiks pasniegta Līvānu ģimnāzijas fokloras kopai «Ceiruleits» un tās vadītāji Annai Kārklei, informē Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts. Lielās folkloras gada balvas pasniegšanas ceremonija notiks Rīgas Latviešu biedrības nama Lielajā zālē šī gada 31. oktobrī.

Top «Zaļais sapnis»

Līvānu bēru un jauniešu centrā (LBC) drīzumā darbību uzsāks interešu klubīš «Zaļais sapnis». Tā pamatā ir ideja par bērnu brīvā laika pavadišanas iespēju daudzveidošanu, kas aizgūta no ārzemju pieredzes, informē (LBC) vadītāja Valentīna Poikāne. Šī klubīša pamatdoma ir dot iespēju sākumskolas un jaunāko klašu skolēniem gatavot mājas darbus LBC pedagogu vadībā ik dienu no pulksten 15.00 līdz 18.00. Akcents tiks likts uz to, lai skolēns palīdzētu skolēnam, taču turpat līdzās strādās arī sociālais pedagogs un psihologs. Nepieciešamās telpas bērnu pēcpusdienas nodarbībām ir iekārtotas Līvānos, Rīgas ielā 44/46. Vienu dienu nedēļā šajās telpās darbosies arī vides pulciņš, bērniem būs iespēja izmantot datoru.

NACIONĀLĀS ZINAS

Prezidente ierosinās atjaunot vēsturiskos valsts apbalvojumus

Izmantojot savas likumdošanas ierosināšanas iespējas, valsts prezidente Vaira Vike-Freiberga, vērsīsies Saeimā ar aicinājumu atjaunot trīs vēsturiskus apbalvojumus: Lāčplēša kara ordeni, Viestura ordeni, Atzinības krustu un izveidot jaunu — protokolāri ordeni. Pašlaik Latvijā ir tikai viens apbalvojums — Trīju Zvaigžņu ordenis. Kāda būs katra ordena loma, par kādiem noplēniem to piešķirs, jālejī Saeimai. Tāpat prezidente izteikusi vēlmi, lai par ordenu atjaunošanu un it īpaši par protokolāri ordena iedibināšanu un tā nosaukumu savu viedokli paustu Latvijas iedzīvotāji.

Vēl viena partija

Svētdien dibinātā «Latvijas Apvienotā republikānu partija» Latvijas politiskā pieteikties negaidīti un bez sabiedrībā pazīstamām personībām, zino «Diena». Kongresā neievēlēja partijas priekšsēdētāju, bet gan divus līdzpriekšsēdētājus — SIA «Hoetika ATU» komercdirektori Eriku Saujūnu un SIA «Mezsaimnieks EG» direktora vietnieku Ginteru Gruncki. Partija apzinoties sekmīgas darbības nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma apjomu, tāpēc tās finansējumu nodrošinot partijas biedri, sponsori Latvijā un ASV. Jāpiebilst, ka ārvalstu ziedoņumus Latvijas likumdošana liez pieņemt. Politiskajā spekrā LARP cer ienemt vietu «pa labi no centra», piedalīties ar savu sarakstu Saeimās vēlēšanās, «ienemt nozīmīgu vietu tautas priekštāvju vidū» un piedalīties valdības darbā.

Iedzīvotāji domā, ka nespēj kontrolēt politikus

79% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka viņiem ir maz iespēju kontrolēt politiku darbību, liecina pētījumu firmas SKDS septembrī veiktā aptauja. Pēdējo četru gadu laikā šādi domājošo cilvēku skaits, kaut arī nedaudz, tomēr ir samazinājies. Viedoklis atšķiras atkarībā no dzīves vietas — tam, ka politiku darbība nav kontrolejama, nepiekrit 22,2% pilsetnieku, 16% laucinieku un tikai 14,2% citu pilsētu iedzīvotāju. Komūnā politiku kontrolējamībai vairāk tīc cilvēki ar ieņākuma līmeni virs 85 latiem mēnesi, rāda aptauja.

Vai Sibīrijas mēris līdz Latvijai atnāks?

Latvijas epidemiologi pieļauj iespēju, ka Sibīrijas mērim izplatoties Amerikā, tas var atceļot arī uz Latviju. Līdzās ārējiem draudim pastāv arī iekšējie. Latvijas teritorijā joprojām ir 20 potenciāli Sibīrijas mēri perēki augsnēs, tur, kur izvietotas ar Sibīrijas mēri slimojos dzīvnieku kapsētas. Tomēr iedzīvotāji var justies salīdzinoši droši, jo, parādoties aizdomām par šo slimību, speciālistiem ir izstrādāts plāns, kā rīkoties, lai nepieļautu sērgas izplatību.

Starptautiskās valūtas fonda negatīvā nostāja pret budžeta deficitu

Iespējams, ka Latvijas valdības vienošanās ar SVF nākamā gada budžeta deficitā dēļ netiks panākta. SVF pārstāvis uzstāj par deficitā samazināšanu. Kā atzīst finansu ministrs Gundars Bērziņš, sekas tam, ja vienošanās netiek panākta, var būt visai negatīvas. Savukārt ministru prezidents Andris Bērziņš BNS uzsverē, ka deficitā līmeni iespējams samazināt, ka, cīnoties pret kontrabandu, korupciju un naudas maksāšanu aploksnēs, uzlabojot nodokļu iekšēšanu, deficitu var dzēst vispār. Piemīnēšu, ka valdība pirmsiņā akceptēja precīzēto 2002. gada budžeta projektu, kurā plānots deficitis 2,4% apjomā no iekšzemes kopprodukta.

Zīnas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesi (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktore),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu piemēšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārpublicējot iesauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

INFORMĀCIJA

«Bankieris ir cilvēks, kas jums aizdevis lietussargu, kad spoži spīd saule, un to alņem tiesi tad, kad sākas lietus.»
M. Trenes

Rīgā — nauda, nabagiem — statuss jeb par attīstības padomes «Daugava» problēmām

Pagājušajā piektīnā Preiļu rajona padomē notika īpaši atbalstīmo reģionu attīstības padomes «Daugava» kārtējā sēde, uz kuru bija pulcējušies pārstāvji no Preiļu, Daugavpils un Krāslavas rajonem. Soreiz sēdē piedalījās arī bezpēļas organizācijas valsts SIA «Reģionu attīstība» izpilddirektore Aija Bauere.

Politikiem vietējo fondu nevajag

Kā bija paredzēts sēdes darba kārtībā, par «Daugavas» lomu, realizējot īpaši atbalstīmo reģionu attīstības programmu, runāja SIA «Reģionu attīstība» izpilddirektore Aija Bauere.

Kad tika izveidota attīstības padome «Daugava», kurā apvienojās Preiļu un Krāslavas rajoni, kā arī vairākas Daugavpils rajona pašvaldības, bija jāizveido arī vietējais fonds. Tāds bija mērķis, kura iestenošanā visi bija vienoti. Deleģējot vietējai padomei funkcijas, bija jādod arī finansējums steidzīgi izskatāmajiem projektiem reģionā.

Ideja tika gandrīz īstenota. Ekonomikas ministrijai bija jāiesniedz Ministru kabinetā priekšlikums par vietējā fonda apstiprināšanu. Lai gan tas tika iesniegts, neviens šādu lēmumu par fonda dibināšanu neparakstīja. Palika tikai «plika» padome, kura gan varēja lemt, bet reāli piešķirt naudu projektiem nevarēja. Kā skaidroja Aija Bauere, Ekonomikas ministrija pieņēma lēmumu no vietējiem fondiem domātās naudas (aptuveni 80 tūkstošiem latu) finansēt sagatavotos projektus caur centrālo fondu, bet pēc īpaši atbalstīmo reģionu padomes «Daugava» lēmuma.

Kāpēc netika apstiprināts lēmums par vietējā fonda dibināšanu? Atbilde ir vienkārša — kāpēc vajadzīgs mazs un nenozīmīgs fonds, ja lielajam nav naudas. Praktiski tas bija

Fakti. Kops Regionālā fonda darbības sākuma Preiļu rajonā fonds noslēdzis 99 līgumus par finansējuma piešķiršanu. Rajona uzņēmēji līdz šī gada 1. jūlijam bija saņēmis 363 tūkstošus latu.

● VSIA «Reģionu attīstība» izpilddirektore Aija Bauere: «No nākamā gada janvāra Reģionālais fonds būs Finansu ministrijas pārziņā».

● Attīstības padomes «Daugava» priekšsēdētājas pienākumu izpildītāja Irēna Šaitere: «Galvenais īpaši atbalstīmajos reģionos ir jaunu darba vietu radīšana, uzņēmējdarbības attīstība». Foto: M.Rukosujevs

politisks lēmums, tāpēc skaidrāk atbilde jāprasa politikiem. «Daugava» saņēma vairāk

No 80 tūkstošiem latu, kas it kā bija domāti vietējiem reģionālajiem fondiem, aptuveni 60 procentus jeb vairāk nekā 53 tūkstošus latu spēja izmantot «Daugavas» biedri. Lielākā daļa no atbalstītajiem un finansētajiem projektiem bija pašvaldību projekti — par tūrisma informācijas centru izveidošanu, informācijas zīmju uzstādīšanu, skatu laukumu un pludmaļu ierīkošanu.

Izveidojot vietējās padomes, strādāt bija vieglāk un reālāk. To atzina arī Aija Bauere. Pieaugot projektu skaitam, Rīgā ir grūti sniegt pareizo novērtējumu tā sauktajiem riskantajiem projektiem. Reģionos gan projektu idejas labāk saņemtas un izvertējamas, gan to iesniedzēji pažīstami: cik kārtīgi nodokļu maksātāji ir šie uzņēmēji, vai viņi piedalās pašvaldības attīstības veicināšanā.

Nākamgad finansējums nebūs lielāks

Pamazām klūst skaidrs, ka nākamgad finansiālā situācija Reģionālajā fonda neuzlabo-

sies. Naudas ieplānots ļoti maz, finansējuma apjoms ļaus turpināt tika iesāktos projekti. Bet jauniem projektiem un jaunu ligumu slēgšanai Ministru kabinets paredzējis tikai 170 tūkstošus latu. Diemžēl pagaidām vēl nav nekādas garantijas, ka būs arī šī nauda, jo par to vēl balsos Saeimas deputāti.

Uz īpaši atbalstīmajiem reģioniem, tajā skaitā arī Latgalī, atsūtīta vēstule no Ekonomikas ministrijas, kurā minēts, ka nākamgad tiks izskatīti un vērtēti tādi projekti, kas vērsti uz papildus pievienotās vērtības radīšanu, ekonomikas dažādošanu (alternatīvo saimniekošanu) vai uz pakalpojumu sniegšanu. Tas nozīmē, ka tie lauksimnieki un laukumi uzņēmēji, kuri cerēja ar Reģionālā fonda atbalstu un palīdzību nopirk kādu traktoru vai citu tehniku, lai attīstītu tradicionālo saimniekošanu, savas idejas var droši aizmirst.

Rīgai — nauda, nabagiem — statuss

Pašlaik īpaši atbalstīmo reģionu attīstības padomes «Daugava» priekšsēdētājas pienākumus izpilda Preiļu ra-

jona padomes attīstības plānošanas nodalas galvenā speciāliste Irēna Šaitere. Viņa kopā ar savu kolēgi Annu Liscovu no Krāslavas bija ģeneratori idejai, ka vajag veidot pašiem padomi un savu fondu. Iespējams, ka padome «Daugava» nav devusi tik lielu rezultātu, kādu gaidīja atsevišķas pašvaldības, taču ir uzņēmusies virzītājspeka lomu.

Tas, ka cerētais nav saņemts, nav padomes «Daugava» vaina. Politikā, kas vārdos iestājas par varas decentralizāciju, patiesībā nemēdomā, ka reāli viņi šķirīgi no tām iespējām, ko vīrsniedz naudas lāde, kādala. Vēl jo labāk, kad naudas mazāk, tad var just un izbādit savu nozīmīgumu. Līdz ar to nav ko brīnīties, ka padome «Daugava» joprojām nav saņemusi no Ekonomikas ministrijas atbildi par vietējā fonda veidošanas perspektīvām. Tāpēc gluži vietā sēdē dzirdētā frāze, sak, Rīgā — nauda, bet nabagiem — statuss.

Juku laiki «Daugavā»?

12. oktobra «Daugavas» sēdē Krāslavas rajona padomes priekšsēdētājs Andris Badūns pazīnoja padomē augustā pieņemto lēmumu izstāties īpaši atbalstīmo reģionu attīstības padomes «Daugava». Tiesa, pēc mīrķa viņš jau rūnāja par to, ka atsevišķas pašvaldības gribot iestāties atpakaļ vai vissmaz domājot par šādu iespēju. Pašlaik «Daugava» pārstāvēta tikai Preiļu rajona padome un Daugavpils rajona Andrupenes, Dvietes, Sventes, Naujenes un Biķernieku pašvaldības.

Šodien, 17. oktobrī bija paredzēts attīstības padomes «Daugava» sēdes turpinājums. Ir jāievēl jauns padomes priekšsēdētājs. Jācer, ka nesaskaņas pašvaldību vidū tiks nogludinātas, bet naudas trūkums Reģionālajā fonda neklūs par iemeslu «Daugavas» likvidēšanai.

L.Kirillova

MUMS RAKSTA

Labdien, cien. «Novadnieka» redakcija!

Izlasi Jūsu laikrakstā ievietoto sludinājumu, ka 13. oktobrī tiek rikoti svecīšu vakari bijušā Preiļu pagasta teritorijā esošajos kapos, zvaniju radīm uz kaimiņu rajonu, lai paziņotu, ka arī šogad šī jaukā tradīcija nav aizmirsta. Taču kapos bijām nepatīkami pārsteigtī. Mūsu radi teica, ka tik slikti

organizēts svecīšu vakars ne viņu rajonā, ne arī iepriekšējos gados mūsu pagastā nav bijis.

Radi smīnēja, ka tad, kad bijis pagasts, mēs bijuši kungi un varējuši rīkot gan svecīšu vakarus, gan citus pasākumus ar vērienību, bet tagad esot jāzina sava vieta lielajā Preiļu novadā, nevarot jau prasīt pārāk daudz. Mums pietiekot ari ar pasākumu desmit

minūšu garumā, kas par to, ka daži nepaspēja pat svecīti iedegt, kad organizētāji jau bija aiz kapu vārtiem. Nu ko, jāpiekrīt radiem un kaimiņiem, ka ne jau uz koncertu mēs ierādāmies, bet atcerēties savus milos aizgājējus, taču mieru neliek domā, vai arī citi darbi, kuri būs daudz svarīgāki mūsu novada dzīvē, netiks plānoti «pa ceļam», jo tieši tāds ie-

spādis radās šoreiz, klausoties S.Mūrnieka vārdos: «Cilvēks dzīvo, priečājas, tad viņš no mirst» un «mums katram ir savī mirušie.» Tomēr gribas cerēt, ka turpmāk katrs darīs to savu darbu, kuru viņš prot, bet, ja pats ko neprot, tad vismaz iemācisies noorganizēt izpildītājus.

Ar cieņu Jūsu lasītāja (Uzvārds redakcijai zināms)

TREŠDIENAS INTERVIJA

Preilos, kinoteātri «Ezerzeme» notika kinorežisora JĀNA STREIČA radošā darba vakars, kas bija veltīts viņa 65 gadu jubilejai. Vakars aizritēja zem trīspusējas mīlestības zīmes: jubilārs ar savu mūžu un savu izcilo darbību kino jomā ir cēlis Latgales vārdu, par ko apbalvots un arī šajā reizē saņema šīspuses ļaužu dzīlo pateicību. Publisku atzišanos mīlestībā režisoram dāvināja arī viņa teicamā aktieru komanda: Artūrs Skrastiņš (otrais no kreisās), Olga Dreģe, Jānis Paukštello. Kopā ar aktieriem Preilos ciemojās mūzikis, diriģents, novadnieks Juris Vaivods (no kreisās).

Jubilāra godināšanu organizēja rajona padome, Preili novada dome, Rušonas pagasta padome, Preili vēstures un lietišķas mākslas muzejs.

Esmu nācis no dižciltīgas zemes

— Jūsu uzvārds — Streičs — ir ciets un ass akmens, ar ko uzasina izkaptis. «Streičs» (galoda) nodilst lēni. Vai arī jūs spējat būt cīti, nedilstošs un piedot asumu visam, ar ko no-nākat saskarsmē?

— Diez vai esmu tik cīti. Bet asināt es spēju, un tāpat dilstu, no sevis atdotot prom.

Bērnībā un jaunībā es dzīvoju divainos kompleksos, un sava uzvārds man pat nepatika. Pagāja laiks. Es nonācu Rīgā. Būdams tālu no Latgales, es sāku justies tai aizvien tuvāks. Arvien vairāk izjūtu, ka esmu nācis no Latvijas dižciltīgākās vietas. Tā devusi Latviju vārdu, karogu, valodu. Uzvārds man sāka ļoti patikt. Tas nav saistīts ar dabas skaistumu. «Streičs» ir darbāriks. Arī es visu savu mūžu esmu bijis darba cilvēks un vieglumā neesmu pazinis.

Es agri zaudēju savus vecākus. Tēvs aizgāja karā, nokļuva gūstā, palika Anglijā un tur arī mira. Māmiņa mira ļoti jauna. Mani uzaudzināja mātes māsa.

— Vai būt latgalietim ir viegli?

— Plānprātiņiem ir viegli. Kura man citam bez plānprātiņiem šodien ir viegli? Vai tiem, kam piešķir miljoni, šodien ir viegli? Vai amerikāni bagātniekiem ir viegli? Dzivojot Latgalē, pašlaik var jūs daudz drošāk un brīvāk nekā iegātājā Amerikā.

Kas ir viegli? Cilvēkam brīvībā zekad nav viegli. Tāpēc, ka viņam īgādā par sevi, par savu ģimeni. Viņa nav vieglums.

Tomēr dod, Dievs, lai bērniem ītu viegli bērnībā. Kaut gan — bērns ir bērns ar augšanas prieku. Augšana ir ļoti liels prieks. Organismā viss ir saskaņā, šūnas vairojas un aug. Tas uz psihī atstāj pozitīvu iepaidu. Pat smagākie brīži liekas gaiši. Arī es tagad savu trūcīgo bērnību Gailmužā, Caicos atceros ar lielu lielu gāšumu. Bet bija tik smagi. Nāk atmiņā kādas vakariņas ziemas laikā. Vecmāmiņa uzvārīja ūdenī iejauktus rudzu miltus. Tas tovakar arī bija viss. Tik un tā es to atceros ar lielu gāšumu. Jaunībā katram solim, katrai dienai ir sava perspektīva. Viss ir nākotnē, viss būs. Tu mācīties, nokļūsi pasaulē. Toreiz es nepratu saskatīt šo bērnības vieglumu. Laijū grāmatas, kurās bija aprakstīts par citiem bērniem, un pašam mana dzīve likās pelēcīga. Tagad par savu bērnību domāju, ka tā bija ļoti spilgtā, krāsaina un bagāta.

Mani vienmēr velk uz Latgali, uz Preiliem, uz bērnības zemi. Žēl, ka tik daudzi ir nomiruši, ka manu draugu te vairs nav.

Man bija daudz dažāda gada-gājuma draugu. Tā vairāk bija sieviešu sabiedrība, jo puiši bija parlikuši kara laukā. Mana tante, kas mani uzaudzināja, bija tikai trīspadsmit gadus par mani vecāka. Pie viņas nāca vienaudzēs, un mēs turējāmies vienā barā. Tās bija

● Kinorežisors, scenārists, aktieris, Triju Zvaigžņu ordena komandieris, Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs, Rušonas pagasta Gailišos dzimušais Jānis Streičs vēlējās tikt iemūžināts kopā ar savu portretu. Tāds es biju 1959. gadā, kad atstāju dzimto pusi un devois uz Rigu, teica mākslinieks.

vakarēšanas, rotaļas, teātra spēlešana, jaukas sarunas, grāmatu lasīšana. To es vēlāk parādīju filmā «Cilvēka bērns». Man pašam, tāpat kā Bonukam bija jālasa priekšā, es kaunējos skaļi izrunāt tos vārdus, kuri bija par mīlēšanu, un tāpat kā Bonuks paklusām tos laidu garām. Bet meitas rājās, nu, nu, lasi visu, kas rakstīts.

Viena no manām bērnības pažīmēm vēlāk mira ar vēzi. Es viņu apciemoju. Viņa bija samierinājusies ar aiziešanu. Teica man, Jāni, cik skaisti mēs dzīvojām. Trūkumā, bet skaisti.

— Jūs esat viens no Latvijā visvairāk intervētajiem cilvēkiem.

— Jā, tā ir taisnība.

— Kādā no intervījām esat teicis, ka gadu skaitli, kurš izteikts ar «pieci» neatzīstat par apaļu, bet tikai par tādu «kantainu» jubileju. Bet tomēr arī šie gadskaiti ir tāds pieturas un atskaites punkts, kurā cilvēks novērtē padarīto. Vai ir izdevies sasniegto, ko vēlējāties?

— Nekad un neviens nevar sasniegto visu, ko vēlējies. Tomēr, ja padomāju, ja pārceļu sevi uz tiem gadiem, kad vēl biju šeit, tad sasniegtais liekas kaut kas augsts un liels. Kad esmu savā pašreizējā vidē un salīdzinu ar tiem, kas tikuši tālāk par mani, tad mans padarītais man neliekas nekas īpašs. Ziniet, par ko man ir liels gandarījums? Par to, ka esmu Latgali ievedis kinoekrānos. Ar visu tās iedzīvotāju valodu, pret kuru sākumā izturējās diezgan vīzdegumīgi. Man liekas, ka man ir izdevies savu dzimto valodu drusciņu pacelt uz cieņas un goda pjedestāla. Ja kādreiz pienāks tāds laiks, ka sabiedrība klūs tik gudra un

● Jānis Streičs radošā darba vakārā Preilos, kinoteātri «Ezerzeme» kopā ar savu meitu Viku, mātesmāsu Annu Pakuli un uzticamo kino līdzgaitnieku, operatoru Hariju Kukeli. Foto: L.Rancāne

normāli skatīties uz to, ka mums ir dažādi dialekti un mans noņelns šajā ziņā būs aizmiršies, tā būs mana lielākā laime un dzīves veikums.

Reiz man uzaicināja piedalīties latviešu minoritāšu kongresā. Es rīkotājiem atteicu. Latgalieši nav minoritāte. Tā ir pamatnācīja.

— Jūs filmas skatītāji nav uzņēmuši viennozīmīgi. Kuras no tām guva vispretrunīgākos vērtējumus?

— «Aizaugušā grāvī viegli krist» un «Vecās pagastmājas mīstērija». Cītās filmās neesmu bijis tik kategoriski kritisks. Biju izlīdzinošāks un labestības pilnāks, piemēram, «Cilvēka bērns» un «Limuzīns Jānu nakts krāsā». Bet šajās abās biju karojos. Vairāk — «streičs».

— «Vecās pagastmājas mīstērija» uz ekrāna varēja just, ka jūsu sirds asiņo.

— Jā, to daudzi cilvēki man ir teikuši. Priečājos, ka to saprot arī baznīca. Man ir liels gandarījums, ka daudzi garīdznieki nākuši man klāt un izteikuši savu atzinību, ka par šo filmu esmu saņēmis Vatikāna atzinību.

— Jūs esat Rīgas latviešu biedrības priekšsēdētājs. Kas jums šajā amatā jādara?

— Biedrībai kā sabiedriskai organizācijai būtu jādara tas, kas nav pa spēkam un kam neatliek laika valsts institūcijām, teiksim, Kultūras ministrijai. Tas ir — kopt tradicionālo mūsu kultūru un būt tās reprezentācijas vietai. Biedrībā notiek svarīgi valstiski pasākumi — svītības, apbalvošana ar ordeņiem, ārvalstu delegāciju pieņemšanas, valdības galvu tikšanās.

Biedrības uzdevumus saskatu trijos līmeņos — jaunrades un māksliniecisko kolektīvu darbošanās, reprezentācija un dažādi

kultūras procesi, ko mēģinām ie-spaidot. Esmu ļoti apmierināts ar to, ka man, esot biedrības vadībā, izdevās panākt, ka latgalieti Piteri Migliniku kā pirmās atmodas darbinieku pielidzinājām Auseklīm, abus kā gaismā saucējus. Viņi abi divi dzimusi vienā gadā, abiem pērn bija 150 gadu jubileja.

Tagad mēs veidosim tādu kā biedrību, saicēnas vietu vai klubu latviešu kultūras centru vadītājiem. Šie cilvēki savos pagastos vai pilsētās bieži vien garīgi ir ļoti vienītuļi, bet labi saprotas ar tādiem pašiem patriotiem un kultūras druvās kopējiem citās vietās. Es gribētu, lai biedrība būtu tā vieta, kur zināmās dienās viņiem tikties un aprūpēties.

Biedrības vadīšanas darbs ir apjomīgs un smags. Tas aizņem ļoti daudz laika, un šos trīs gadus esmu bijis absolūti atrauts no radošā darba. Es domāju par atteikšanos no šiem pienākumiem, kad beigss mans ievēlētais terminš. Izrādās, ka šos pienākumus nevar apvienot ar radošo darbu, kā iepriekš biju cerējis.

— Vai varam cerēt uz vēl kādu jauku pārsteigumu — uz jaunu filmu?

— To grūti pateikt, jo tas nav atkarīgs tikai no manis. Nav jau tā, ka valstij nav naudas. Nauda ir. Redziet, kā to izšķiež, kur tā aizplūst. Filma ir valsts prestiža, valsts pašcienas jautājums. Ja valsts gribēs, filma būs. Bet patlaban valsts negrib.

— Kādu vārdu gribētos dzirdēt par jūsu tuvajiem un milājiem cilvēkiem?

— Mana meita Vika izvēlējusies aktrises profesiju, kaut arī es to ne-gribēju. Viņas māte, mana sieva Vida ir lietuviete, tāpēc meita Vika uzskata, ka viņai ir divas dzīmtenes un divas valodas. Viņa spēle abu valstu teātros. Pašlaik uzaicināta uz lielu lomu Klaipēdas teātrī. Viņa arī filmējas. Vida strādā uzņēmumā «Rīgas piensaimnieks», ir ražošanas vadītāja. Viens no dēliem — Kristaps nodarbojas ar kompjūtergrāfiku. Māris — ar restaurāciju.

— Par ko jūs tiri cilvēciski skumstat un par ko priečājaties?

— Priečājos? Par to, ka mums šeit, Latgalē, ir daudz drošāk dzīvot nekā citās valstīs. Mēdz teikt, skaudigi, vai kašķējas kā latvieši. Tas nav taisnība. Patiesībā mēs esam ļoti mierīgīgi un laba tau-ta. Visas konfesijas dzīvo saticīgi, bez naidī.

Skumstu? Tas ir katru dienu. Par dāžādām mainīgām lietām. Jāsaka, kā Beisika dziesmā — «par to, ka ziema gara ir, saules mūžs tik īss», «par to, ka laika rādītājs nevar atpakaļ iet». Laikam visiem tā dziesma tik ļoti patīk, ka tur izteikts, kāpēc mēs bieži vien skumstam. Raud māte, un raud meita. Bet bieži vien par ne-nozīmīgām muļķibām.

L.Rancāne

PAŠVALDĪBĀS

Stabulnieku pagastā

■ SVECĪŠU VAKAROS MUZICĒS VOKĀLIE ANSAMBLI. Rudenī aktīvu darbību uzsāk pagasta mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi. Stabulnieku pagastā darbojas sieviešu vokālais ansamblis un vīru vokālais ansamblis, abu kolektīvu vadītāja ir Solveiga Erta. Kā pastāstīja pagasta padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece, vokālie ansamblji piedalīsies arī svecīšu vakaros. Pavisam Stabulnieku pagastā ir 8 kapsētas.

■ PAŠVALDĪBAI UN SKOLAI BŪS INTERNETA PIESLĒGUMS. Gan Stabulnieku pagasta padomē, gan arī Dravnieku pamatskolā drīzumā būs pieejami interneta pakalpojumi. Pamatskolā ir iekārtota datorklase, taču pagaidām interneta pieslēguma skolas un arī pagastā esošajiem datoriem nebija.

■ AICINA UZ SAPRATNI ATKRITUMU SAVĀKŠANĀ. Pagasta padome ir noslēgusi līgumu ar SIA «Zabegi» par atkritumu konteineru uzstādīšanu un izvešanu. Pavisam šobrīd ir uzstādīti 50 konteineri Stabulnieku pagasta centrā un tuvākajos ciemos. Viena atkritumu konteineru izvešana maksā 1 latu, taču pašvaldībai nākas veikt arī izskaidrošanas darbu iedzīvotāju vidū. Konteineri nav domāti tam, lai tajos mestu sausās lapas, nezāles un zemi, bet gan tikai tādus sadzīves atkritumus, ko nav iespējams nedz kompostēt, nedz sadedzināt. Kā uzsvēra Monika Litauniece, šobrīd vēl darbojas arī vecā atkritumu izgāztuve Pastaru ciemā, taču tā pastāvēs tikai līdz 2005. gadam, kad tiks uzsākta centralizētā atkritumu savākšana.

Līvānu novada Rožupes pagastā

■ ĀRSTĒŠANAS PABALSTS LĪDZ 30 LATIEM. Šomēnes ārstēšanās izdevumu daļējai sešganai Rožupes pagasta komiteja piešķirsi pabalstus 6 cilvēkiem. Kā paskaidroja Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Viktors Kūka, ārstēšanās pabalsta lielums nav noteikts, taču tas nekad nav lielāks par 30 latiem.

■ APBEDIŠANAS PABALSTS — 30 LATI. Oktobrī piešķirti apbedišanas pabalsti trim personām. Šī pabalsta apmērs ir 30 lati.

■ PIEŠĶIR TRŪCĪGĀS ĢIMENES STATUSU. Četrām ģimēmēm ar pagasta komitejas lēmumu piešķirts trūcīgās ģimenes statuss. Trim trūcīgām ģimēmēm piešķirts arī pabalsts — no 12 līdz 14 latiem. Šīs pabalsts saņēmējam, kurš ir darbaspējas vecumā; jāatstrādā pagasta sakopšanas un labiekārtošanas darbos. Divu stundu darbs tiek pielīdzināts vienam latam pabalsta naudas.

■ IKGADĒJAIS APKURES PABALSTS 84 CILVĒKIEM. Vientuļajiem pensionāriem un bērniem invalīdiem Rožupes pagasta komiteja ik gadus piešķir vienreizējo pabalstu apkures nodrošināšanai. 84 personām tāds piešķirts arī šogad. Vienai ģimenei šim nolūkam pašvaldība piešķir 20 latus. Pēc pagasta komitejas sniegtās informācijas līdz šim visi pabalsta saņēmēji piešķirto naudu izlētojuši paredzētajam mērķim, tādēļ salt nevienam nav nācies.

■ PALĪDZ POLITISKI REPRESĒTAJĀM PERSONĀM. Vienreizējais pabalsts ik gadus tiek piešķirts arī politiski represētajām personām, kas ir Rožupes pagasta iedzīvotāji. Šogad pabalsts 10 latu apmērā piešķirts 28 cilvēkiem.

■ JAUNUMS — PABALSTS STUDENTIEM. Šogad pirmo reizi piešķirts vienreizējs pabalsts tiem pagasta jauniešiem, kas turpina mācības augstāko mācību iestāžu dienas nodaļās. Pabalstu piešķir, pamatojoties uz šo mācību iestāžu izsniegto izziņu, tā apmērs ir 10 lati. Viktors Kūka pastāstīja, ka šī ideja nāk no Turku pagasta komitejas, kas līdzīgā veidā atbalsta savus studētājus.

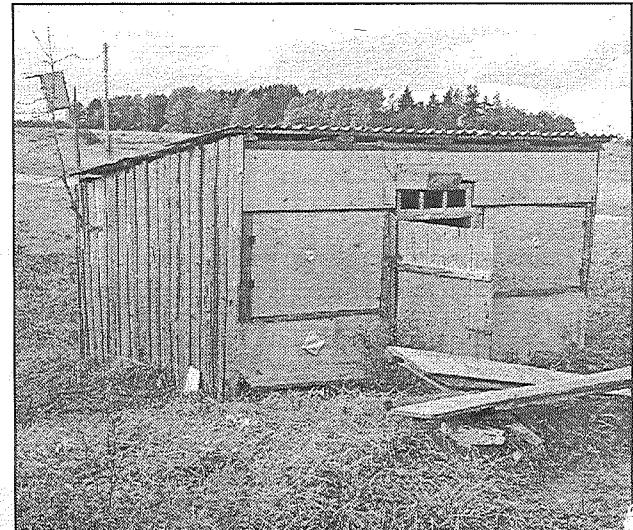
■ BRĪVPUSDIENĀM TĒRĒ 600 LATUS MĒNESI. Pagasta komiteja sponsorē arī pagastā dzīvojošo bērnu no 1. līdz 9. klasei ēdināšanu. Šim mērķim mēnesī atvēl 600 latus.

Asfaltēšanai iztērē vairāk nekā plānots

Līvānos beigušies asfaltēšanas un ielu bedrišu remontdarbi, ko veica SIA «Daugavpils ceļnieks». Šim mērķim šogad bija plānots tērēt ne vairāk kā 30 000 latu no Līvānu novada ielu un ceļu fonda līdzekļiem, taču reālās izmaksas izrādījušās lielākas, informē Līvānu novada pašvaldības izpildītājs Aleksandrs Karpenko. Pēc darbu veikšanas uzņēmējsabiedrībai samaksāti 46,3 tūkstoši latu. Veicamo ielu labošanas darbu apjomus un izmaksas nācās palielināt, jo ielu stāvoklis ir kritisks, un tādēļ plānotais līdzekļu apjoms izrādījās nepietiekošs.

G.Kraukle

Mūsu dzīves nacionālās īpatnības

Zurnālista gaitās braucot pa ceļu Preiļi — Rēzekne, skatienu piešķirši visai amīzantas autobusu pieturas ceļa posmā starp Riebiņiem un Stabulniekiem. Viena pieturvieta ir Kaušas II pieturas būdiņa ir pat svaigai krāsota un būvēta samērā rūpīgi. Toties pie otras pieturas, kurai nav nosaukuma, ir piesliets putnu būrītis un ir arī otrā, tā teikt, sētas izeja. Domāts par dažādām interesēm — ja cilvēks negrib sēdēt zem jumta, tad ir iespējams uzturēties arī svāgā gaisā, ceļa pretējā pusē stāv krietns koka sols ar atzveltni.

To, ka pagasta ļaudis parāpējušies, lai lietū un pu-

teni, autobusu gaidot, nebūtu jāsēž zem klajās debess, var tikai uzslavēt. Citādu vērtējumu gan būtu pelnījušas instances, kuras mūsu rajonā atbildīgas par autopieturu būvniecību, aprīkošanu un uzturēšanu. Ne jau no laba prāta lauku cilvēks slej būdas šosejas malā, tā ir nepieciešamība un vismaz kaut kāds risinājums problēmai. Toties mūsu rajonam un Latgalei kopumā šādas autobusu gaidāmās būdas godu nedara. Līdzīgus celtniecības šedevrus citur diezin vai izdosies redzēt. Tiesa, ir redzētas lepni stiklotas pieturvietas Rīgas pusē, bet tur

jau laikam ļaudis no citāda materiāla...

Stabulnieku pagasta padomes priekšsēdētāja Monika Litauniece «Novadniekiem» atzina, ka tikai viena no šīm autobusu pieturām atrodas Stabulnieku pagasta teritorijā, tomēr arī viņa pauða neizpratni par attiecīgo instancu vienaldzību. Viņa atzina, ka sliktā un pat kritiskā stāvoklī ir arī tās autobusu pieturas, kurām nojumes celtas agrākos gados. Tās ir gan cauras, gan bīstamas.

G.Kraukle

Skolu avīžu laureāti — Preiļu 2. vidusskola un Galēnu pamatskola

Septembra beigās Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts Jauņatnes iniciatīvu centra rīkotajā Latvijas skolēnu preses izdevumu konkursā laurēatu diplomus ieguva Preiļu 2. vidusskolas un Galēnu pamatskolas skolēnu avīzes.

Preiļu rajonu skolēnu preses izdevumu konkursā pārstāvēja Preiļu 2. vidusskolas «Muraveiņiķi» (Skudru pūznis), Galēnu pamatskolas «Pipariņš», Preiļu 1. pamatskolas «Pēda», Rožupes pamatskolas «Vārds», Jersikas pamatskolas «Skolas Bums» un Aglonas vidusskolas «Atbalss». Lielā konkurencē (konkursā piedalījās vairāk nekā 150 skolēnu preses izdevumi) augstu vērtējumu vidusskolu krāsaino izdevumu grupā saņēma «Muraveiņiķi», bet tematisko izdevumu grupā — «Pipariņš». Žūrijas komisijā bija profesionāļi — žurnālisti no «LABA», «Lauku Avīze» un «Sīrups» redakcijām.

Ar panākumiem lepojas skolēnu avīzes «Muraveiņiķi» yiedotaji — Preiļu 2. vidusskolas 11. klases audzēkne Jūlija Anaņina (viņa arī redaktore), Jūlijas klases biedrēne un skolēnu pašpārvaldes informācijas ministre Jelena Kudrjašova, konsultante un Preiļu 2. vidusskolas direktora vietniece Valentīna Maksimova, kā arī 24 pastāvīgie laikraksta korespondenti no visām klasēm un tehnisko jautājumu konsultants, informātikas skolotājs Aivars Podskočijs.

Valentīna Maksimova «Novadniekiem» pastāstīja, ka par savu laikraksta veidošanu skolēni nopietni sākuši domāt tikai pagājušajā mācību gadā. Idejas pamata — pāsu interese un vēlēšanās izmēģināt roku informācijas vākšanā, publikāciju rakstīšanā, avīzes plānošanā un veidošanā. Bērniem tika dota iespēja pārbaudīt sevi un pierādīt prasmi, skaidroja Valentīna Maksimova.

Pagājušā mācību gada pānākumi jauniešus ir iedvesmojuši, arī šogad ik otrdie-

● Preiļu 2. vidusskolas preses izdevuma «Muraveiņiķi» redaktore Jūlija Anaņina (no labās) un skolēnu pašpārvaldes informācijas ministre Jelena Kudrjašova plāno kārtējo avīzes numuru. Foto no Preiļu 2. vidusskolas arhīva.

Skola nav ražojošs un pelnošs uzņēmums, tāpēc avīzes izdošana ir atkarīga no finansiālajām iespējām. Tieks sponsorēts nepieciešamais papīra dāudzums, izmantots skolas rīcībā esošais krāsainais printeris un datori. Tieši naudas trūkums ir galvenā problēma, tāpēc laikraksta «Muraveiņiķi» tirāža nav lieila, no 30 līdz 60 eksemplāriem. L.Kirillova

INFORMĀCIJA

MUMS RAKSTA

Labā dienā tikai labi darbi darās

«Ritot dzīvei, dienas atgādina, ka nav zudis mīlestības spēks, krāsu burvība, ziedu smarža un prieks mūsu ikdienas rūgtumā un grūtumā. Tikai jāprot to visu saskatīt un neaizslēgt tam sirdi». Vēstuli ar šādu ievadu Rožupes pagasta pensionāru padomes vārda «Novadniekam» atsūtījusi tās priekšsēdētāja Tekla Skrebele.

13. oktobra rītā Rožupes pensionāru padomes locekļi pulcējās pie Druvas bibliotēkas, lai, kopīgi atpūšoties, pavadītu šo rudenīgo dienu un saprastu, ka labais ir iespējams jebkurā vecumā. Mums tik ļoti gribējās atskatīties pagātnē, apceļot vecās, tuvās vietas. Un tā ceļojam uz Rožupes «Ošas polderi», ūdens atsūknēšanas staciju. Bijušās agronomes Vaida Vilcāne un Lucija Stikāne pastāstīja par poldera izveidi, tā nozīmi mūsu dzīvē. Šķērsojam arī tiltiņu pāri upei, metam ūdeni rudens ziedus un vērojam straumes veidotās kompozīcijas.

Tālāk ceļ mūs aizved pie 1945. gada 8. jūlijā nošautajiem latviešu dēliem, kuru vārdi iekalti akmens plāksnē un piemiņai uzstādīti koka krusts. Toreizējo notikumu acu-

liecinieks Laurentijs Ancāns pasūstīja par katru krituā, izmocīta un nošautā cilvēka likteni. Viņi atdeva savus dzīvības par dzimtenes neatkarību, kuru toreiz tā gaidīja. Atceroties viņus, mēs tos godinām ar klusuma brīdi, noliecam ziedus piemiņas vietā un nodziedam dziesmu «Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme».

Atpakaļcelā iegriežamies Druvas bibliotēkā, kur aplūkojama izstāde «Nāk rudentiņi, būs baraga ziema». Pensionāre Elena Ancāne visus priecežā ar savu cimudu un zeķu izstādi, ar tamborētajām sedziņām un galdautiem. Rokdarbi ir viņas valasprieks ziemas tumšajos, garajos vakaros. Acis priecežā dekoratīvie kirbji un skaistie rudens ziedi. Kā atmiņu no šīs viesošanās katrs paņēmām līdzi skaistu, dekoratīvu kirbīti, pie kafijas tases vēlējām viens otram labu veselību, nepagurt dzīves ikdienā, kā arī dziedājām dziesmas. Mēs zinām, ka pat negaiss mākonim ir svētīta malīņa, vai tad mums ir savādāk? Mums pietiek ar drauga mīlu vārdu, lai diena patiesi taptu laba. Un tikai labā dienā labi darbi darās.

**Rožupes pensionāru padomes priekšsēdētāja
Tekla Skrebele**

Gandrīz trīs simti cilvēku dzīvo bez derīgas pasa

Šī gada oktobra sākumā gandrīz trīs simti Preiļu rajona iedzīvotāju turpināja dzīvot bez derīga galvenā jebkuras personas dokumenta — pasa. Kā «Novadnieku» informēja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Preiļu rajona nodalas vadītājs Pēteris Upenieks, šo «mirušo dvēseļu» skaitā 155 ir Latvijas Republikas pilsoni un 141 nepilsonis.

Vairumā gadījumu cilvēki dokumentus vienkārši nav apmainījuši un turpina dzīvot ar nederīgiem dokumentiem — bijušās PSRS pasaēm, lai gan tās jau pirms vairākiem gadiem bija jāapmaina pret LR pilsoņa vai nepilsoņa pasaēm. Šāda aizmārība agri vai vēlu liek izjust neērtības. Rodas problēmas, kad nākas saskarties ar jebkuru valsts iestādi, nokļūt slimnīcā vai kārtot pensiju lietas. Kā skaidroja P.Upenieks, ik mēnesi Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Preiļu rajona nodalas darbiniekiem nākas sastapties ar cilvēkiem, par kuriem līdz šim nav bijis nekādas informācijas — ne viņiem pasaēs, ne personas koda, ne pastāvīgas dzīvesvietas. Esot pat gadījumi, kad ierodas cilvēks, kuram nemaz nav dzīmšanas apliecības vai tā jau sen pazaudēta.

Izrādās, ka mūsu rajona aizmārīgie iedzīvotāji tādi nav vienīgie, jo statistika liecina, ka visā pasaule apmēram 2 procenti iedzīvotāju absolūti nekontaktiejas ar valsti un dzīvo bez jebkādiem dokumentiem. Protams, tas nav nekāds attaisnojums tiem, kuri izvēlējušies tā saukto putna brīvību. Šādos gadījumos Pilsonības un migrā-

Iedzīvotāji, kuri nav iznēmuši pasa, nevar:

■ Valsts iestādēs

1. Saņem sociālos pabalstus.
2. Reģistrēt uzņēmumus.
3. Reģistrēt laulību.
4. Šķirt laulību.
5. Slēgt laulību ligumu.
6. Reģistrēt bērnu dzimšanu.
7. Reģistrēties dzīvesvietā (pierakstīties) un izrakstīties.
8. Mainīt vārdu (vai uzvārdu) likumā noteiktajā kārtībā.
9. Mainīt tauftābas ierakstu likumā noteiktajā kārtībā.
10. Saņemt autovadītāja aplieci un citus CSDD pakalpojumus.
11. Kārtot ar emigrāciju saistītos jautājumus (izņemot emigrāciju uz NVS valstīm).
12. Kārtot ar citu valstu iedzīvotāju uzaicināšanu saistītos jautājumus.

■ Ar juridiskām personām

1. Slēgt dzīvojamās platības ires ligumus.
2. Slēgt pirkšanas vai pārdošanas ligumus.
3. Slēgt veselības apdrošināšanas ligumus.
4. Slēgt darba ligumus.
5. Saņemt ar veselības aprūpi saistītos atvieglojumus.
6. Saņemt pasta sūtījumus (naudas pārvedumus).
7. Saņemt bankas pakalpojumus.
8. Slēgt ligumus ar «Lattelekom» un mobilo telefonu firmām.
9. Saņemt notariālos pakalpojumus.
10. Reģistrēt nekustamo īpašumu.
11. Slēgt normas ligumus.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde ir sagatavojušies arī jaunā parauga pasu izsniegšanai. Tas nozīmē, ka tiek vākti dokumenti, lai cilvēks varētu saņemt personas kodu un pēc tam arī pasaēs.

P.Upenieks informēja, ka pāšlaik nodalā sagatavotas, bet jau vairākus mēnešus glabājas neizņemtas pasaēs. Savu dokumentu aizmirsīši paņemt 48 LR pilsoņi un 16 nepilsoņi. Nodalas darbiniekiem izveidojusies laba sadarbība ar atbildīgajiem pašvaldību speciālistiem, kuri palīdz sameklēt personas, kas nav paņēmušas dokumentus.

L.Kirillova

Maksas par televīziju tomēr nebūšot

«Novadnieka» 22. septembra numurā rakstījām par to, ka Latvijas Televīzijas (LTV) un Latvijas radio (LR) produkcijas izmantotājiem var nākties maksāt naudīnu par to, ko mēs skatāmies ekrānos vai klausāmies radio. Gan radio, gan televīzijas vīri Nacionālajai radio un televīzijas padomei (NRTP) bija iesnieguši biznesa plānus, kas paredzēja abonentmaksas ievešanu iedzīvotājiem.

Drīz pēc tam «Neatkarīgajā Rīta Avīzē» parādījās intervija ar Latvijas Televīzijas ģenerāldirektoru Rolandu Tjarvi, kurā viņš paziņoja, ka noteikti esot pret abonentmaksu ievešanu. Apskatot dažādus finansējuma modeļus, izvērtējot, cik daudz ir jāiegulda, lai ievestu abonēšanas maksu, esmu sapratis, ka abonēšanas maksas ievešana Latvijā neatrisinās visas tās problēmas, ar ko jāsaskaras sabiedriskajiem medijiem, paziņo Rolands Tjarve. Viņš ir

pārliecināts, ka valsts iedzīvotāju maksātspēja ir pārāk zema, lai viņiem uzkratu vēl vienu nodokli. Līdz ar to valsts varas pārstāvji tiek aicināti atteikties no abonentmaksas idejas, bet sākt diskutēt par noteiktu fiksētu finansējumu sabiedriskajiem medijiem. Būtībā abonentmaksas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu sabiedrisko mediju neatkarību, tā tas ir Eiropā, un tas izslēdz tiešu politisku ietekmi uz šiem medijiem. Tāči ir arī otrs sabiedrisko mediju finansējuma modelis, kas parādza fiksētu budžeta maksājumu. Piemēram, Latvijas valsts no kopbudžeta izdevumiem, kas ir aptuveni pusotra miljarda latu gadā, zināmu fiksētu procenta daļu novirza sabiedriskās informācijas. Un tas būtu logiski, jo sabiedrībai ir tiesības uzņemt, kur paliek nodokļos samaksātā nauda. Ja skatāmies pēdējo gadu budžeta izdevumu dinamiku, tie aug nepārtrauktī, vienlaikus finansējums, kas atvēlēts sabiedriskajai televīzijai un radio, stāv uz vietas.

Runājot par sabiedriskās tele-

vīzijas komercializāciju, Rolands Tjarve uzsver, ka Latvijā jau iet šo ceļu, jo LTV trešo daļu budžeta piepelnā pati. Parasti Eiropā komercializācijas daļa sabiedriskajā televīzijā ir 2 līdz 5 procenti, Latvijā — 33 procenti. Pārkāpjot šo svītru, sabiedriskās televīzijas jēdziens zūd. Un tad vairs nav jēgas izlikties, ka tiek pildīts sabiedriskās pasaējums vai tiek sniegtā patiesa un neatkarīga informācija. Ja jau runājam, ka Latvija ir Eiropas sastāvdaļa, saka Tjarve, tad jebkuras Eiropas valsts kultūras neatņemama sastāvdaļa ir sabiedriskie mediji, par kuriem rūpējas valsts un kuru uzticīmība sabiedrības acis ir ļoti liela.

Vai Latvijā iespējams tāds modelis, ko cēnšas ieviest Igaunijā, kur sabiedriskā televīzija atsakās no reklāmas par labu komerctelevīzijām, bet tās, savukārt, maksā kompensāciju? Tjarve paskaidroja, ka Igaunijā komerctelevīzijas ir gatavas maksāt tikai divas trešdaļas no summas, kas vajadzīga sabiedriskajai televīzijai. Bez tam šis modelis nestrādā tādā valstī

kā Latvija, jo pie mums ir pārāk mazs reklāmas tirgus. Turklat tādu modeļi komercstacijām nevar uzspiest, jāpielik brīvprātīgi. Komerctelevīziju peļņa nav tik liela, lai tās varētu vēl uzturēt sabiedrisko televīziju.

LTV līdzīgi Latvijas Bankai ir vispārnacionāla institūcija, kurai ir jākalpo pilnīgi visiem, arī tai daļai, kas nav dominante, invalidiem, maznodrošinātajiem, minoritātēm, sabiedrības interešu grupām. Tā ir Eiropā pieņemtā sabiedriskās televīzijas definīcija. Pirmkārt, kalpo visai sabiedrībai. Otrkārt, apraida visu valsts teritoriju. Treškārt, dod tribīni mazajām mērķa grupām. Tas ir demokrātijas instruments.

Rolands Tjarve skaidro, ka otrais televīzijas kanāls ir domāts tieši mazajām mērķa grupām. Viens Eiropas valsts, izņemot Igauniju un Lietuvu, ir divi vai trīs sabiedriskie kanāli. Daudzkanālu apraide palīdz sabalansēt visiem pieņemamas informācijas sniegšanu. Tāpēc otrā kanāla privātizācija, slēgšana vai pat darbības

samazināšana var kaitēt Latvijas Televīzijai.

Nākamgad būs olimpiskās spēles, kuras rādīt ir tiesības tikai sabiedriskajām televīzijām. LTV plāno tās rādīt gan pirmajā, gan otrajā kanālā. Ja tās rādītu tikai vienā, tad šajā laikā visi citi raidījumi būtu jāatliek.

Līdz šim Latvijā nav bijis valsts politikas attiecībā uz televīzijas finansēšanu. Kāpēc Saeimai vajadzīgi vairāk nekā 7 miljoni budžetā — vairāk nekā radio un televīzijai kopā? Kāpēc arī viņi tādā gadījumā nevarētu komercializēties, atceļt korupcijas novēršanas likumu, visi atvērtu konkursus, lai skaita honorārus iekšā. Politiski sūdzas par politiski neizglītoju vēlētāju, tajā pašā laikā nav gatavi piešķirt naudu, lai šo vēlētāju izglītotu. Arī situācija ar nodokļu iekārtējumu, attieksme pret NATO un ES būtu savādāka, ja tai būtu atvēlēts pietiekami daudz naudas.

(Izmantoti
«NRA» materiāli)
Sagatavoja L.Kirillova

Mazpulcēni saņem atzinību

No mazpulku novada skates, kas notika Lūznavā, visi 12 Preiļu rajona mazpulcēni atgriezušies ar godalgotām vietām. Rajona pārstāvju darbi ieguvuši arī sertifikātus.

Augstāko punktu skaitu ieguva Liga Karčevska no Pelēcu mazpulka «Ceriba» un Inga Kursīte no Jersikas 504. mazpulka. Meitenes uzaicinātas piedalīties konkursa «Zemkopības ministra dāvana tev — iesēj, uzaudzē, kop» finālā, kas 9. novembrī notiks Zemkopības ministrijā.

Latgales novada mazpulku skatē, kas notika divas dienas, mazpulcēniem bija iespēja gan parādīt savus darbus, uzzināt ko jaunu, gan arī atpūsties.

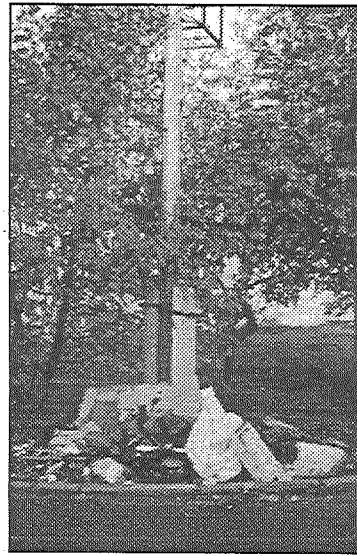
L.Rancāne

Līvānos domā par atkritumu konteineru ieviešanu

Iespējams, ka drīzumā esošo atkritumu savākšanas sistēmu Līvānu pilsētā, kad daudzdzīvokļu māju pagalmos regulāri kursē atkritumu savācējmašinas, nomainīs stacionāro konteineru sistēmu. Pagaidām tā ir ideja, par kuru vēl tikai lems domes deputāti.

To, ka pastāvošā atkritumu savākšanas sistēma ir mazefektīva, apliecinā vai pie katras piecstāvu mājas pastāvīgi augošās atkritumu čupas. Atkritumu savācējmašina kursē noteiktos laikos, taču pārējā diennakts daļā izgāztuvēs veidojas vai uz katra stūra. Vērīgāks pilsētas iedzīvotājs droši vien ir pamanijis, ka īrmieki nemaz nekautrējas atkritumu spaiņus iztukšot turpat pie mājas stūra, ka vēlāk pa šiem atkritumiem ložņā klejojošie kaķi, bet turpat līdzās spēlējas bērni. Par esošo antisamītāro situāciju un neestētisko ainu ne reizi vien ir sūdzējušies iedzīvotāji, bet līdz šim problēmas risinājums aprobežojies vien ar sarkanu uzrakstu «Atkritumus izbērt aizliegts» uzstādišanu, ko attiecīgās personas, protams, ignorē.

Kā pastāstīja Līvānu p/u «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» vadītājs Leonīds Šeflers, šobrīd tiek risinātas sarunas par alternatīvu variantu meklēšanu. Viens no tādiem — uzticēt atkritumu savākšanu un aiztransportēšanu kādai no firmām, kas ar to nodarbojas, līdz ar to šis pienākums vairs nebūtu jāveic «Dzīvokļu un ko-

● Tādas atkritumu čupas redzamas vai pie katras mājas Līvānos. Foto: G.Kraukle

munālajai saimniecībai», kam atkritumu savākšana rada zaudējumus, jo nauda, ko maksā iedzīvotāji, nesedz esošos izdevumus.

Savukārt domes izpilddirektoram Aleksandram Karpenko ir atšķirīgs, tiesa, personisks viedoklis šajā jautājumā. Viņš uzskata, ka nebūtu prātīgi šobrīd uzticēt atkritumu savākšanu privātfirmai un slēgt esošo izgāztuvi, jo nākotnē tā varētu tikt izmantota kā atkritumu šķirošanas stacija vienotajā reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas projektā. A.Karpenko uzskata, ka, saglabājot izgāztuvi, pašvaldība nākotnē ar tās palīdzību varētu arī pelnīt, tās būtu arī papildus darbavietas.

G.Kraukle

Bankrotējusi akciju sabiedrība «Līvānu stikls», ko par 180 000 latu 4. septembra izsolē iegādājās Vācijas kompānija «Herner Glas», turpina ražošanu, tikai jau vēsturiskā Līvānu vārda nosaukumā.

Jaunie īpašnieki, vācu kompānija «Herner Glas» — Līvānu uzņēmuma akcionāri un lielākie pasūtītāji līdz šim — atbilstoši Latvijas likumdošanai ir nodibinājuši jaunu uzņēmumu — SIA «Lett Glas». Kā «Novadnieku» informēja bijušais «Līvānu stikla» prezidents, šobrīd SIA «Lett Glas» tehniskais direktors un līdzdalīnieks Imants Bušs, jaunie īpašnieki triju mēnešu laikā plāno rūpīcas attīstībā ieguldīt 200 000 latu, saglabājot ražotnes specifiku un esošās darba vietas, kā to nosaka arī izsoles noteikumi.

Darbs stikla izstrādājumu ražotnē netika pārtraukts maksatne-spējas procesa laikā un turpinās arī šobrīd. Lielāko daļu produkcijas klāstā joprojām sastāda dažādi gaismas kermeņi, taču šobrīd no pusfabrikātu ražošanas SIA «Lett Glas» pāriet uz pilnīgi gatavas produkcijas ražošanu ārvalstīm. Strādā arī dekoratīvo stikla izstrādājumu ražošanas cehs, kurā top plašs dekoratīvu galda trauku klāsts. Kā vienu no jauninājumiem, kas tiks ieviests tuvākā gada laikā, I.Bušs minēja jaunas stikla kausēšanas krāsns, kā arī opāla un krāsu pavadoņkrāšņu būvnie-

cību. Uzņēmuma modernizācija tiks turpināta, pievēršot uzmanību arī ražošanas procesā izmantoto resursu taupīgai pielietošanai.

Uzņēmuma «Herner Glass» īpašnieks Bernds Hofbauers (Bernd Hofbauer) pirms vairākā nedēļas tikās arī ar Līvānu novada domes vadību. Kā atzina Līvānu novada pašvaldības vadītājs Visvaldis Gercāns, jaunie īpašnieki informēja, ka uzņēmuma nosaukumā vairs nebūs vēsturiskā Līvānu vārda. Pēc īpašnieku domām firmas jaunais nosaukums kommerciāliem mērķiem ārzemēs kalpos labāk, pārstāvot Latviju nevis tikai kādu vienu pilsētu. Līvānu mērs gan atzina, ka būtība nav nosaukumā, bet gan visnotaļ pozitīvajā faktā, ka ražošanas uzņēmums turpinās strādāt arī pēc bankrota.

Arī Imants Bušs uzņēmuma nākotnē skatās ar optimismu, tiesa, atzistot, ka pirmajos mēnešos uz apgrozījuma pieaugumu cerēt nevar, bet turpmāk ražošanas apjomītiks palielināti. Viņš atzina, ka arī strādājošo materiālā labklājība būs tieši atkarīga no tā, cik veiksmīgi Līvānos ražotā produkcija tiks pirkta ārzemēs. Tehniskais direktors «Novadniekiem» apstiprināja arī faktu, ka pagājušajā piektīnā uzņēmumam bija atslēgta elektroenerģija, taču to I.Bušs skaidroja ar uzņēmuma administratora neizdarību. Elektroenerģija tika atslēgta uz nepilnu stundu. Jauno īpašnieku un VAS «Latvenergo» sarunās problēma tikusi atrisināta, garan-

tējot maksājuma veikšanu, tādēļ uzņēmums varēja atsakt darbu.

Atbilstoši prasībām, ko investoram izvirzīja izsoles noteikumi, ir saglabātas visas strādājošo darba vietas un tuvāko mēnešu laikā darbinieku skaits varētu tikt palielināts. Jautāts par būtiskām izmaiņām uzņēmuma darbā, I.Bušs atbildēja, ka tādas noteikti būs. No darbiniekiem tiks prasīta kārtība un savu pienākumu izpilde. Attiecībā par bankrotējušās a/s «Līvānu stikls» saistībā I.Bušs atzīmēja vien to, ka sociālās apdrošināšanas iemaksas ir maksātas ik mēnesi, jo aptuveni 5000 latus lielie PVN maksājumi par iegādāto elektroenerģiju un gāzi ik mēnesi tiks novirzīti darbinieku sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanai.

Pēc maksātnespējīgā uzņēmuma «Līvānu stikls» administratorka Ivara Reinharda sniegtais informācijas ziņu aģentūrai LETA, izsolē iegūtie 140 000 latu pienācās uzņēmuma nodrošinātajam kreditoram a/s «Baltijas Tranzītu banka», bet 40 000 latu, kas iegūti, pārdodoti uzņēmuma dienesta viesnīcu, izlietoti darbinieku algām, pabalstiemi, kā arī kompensāciju izmaksām arodslimniekiem nākamo triju gadu laikā. Sāksāņā ar viņa sniegto informāciju arī iepriekšējās saistības ar VAS «Latvenergo» un a/s «Latvijas gāze» ir nokārtotas. Par maksātnespējīgās akciju sabiedrības bankrota procedūras izbeigšanu vēl lems uzņēmuma kreditoru sapulce.

G.Kraukle

Regulēs interneta pakalpojumu sniedzējus

Valdībā akceptēta koncepcija par interneta pakalpojumu sniedzēju reģistrācijas un valsts uzraudzības sistēmas izveidi, kuras mērķis ir paātrināt interneta pieejamību un pakalpojumu attīstību.

Uzsverot, ka virtuālais tūkls ir nozīmīga sastāvdaļa par valsts prioritāti atzītās IT jomas attīstīšanai un ka nepieciešams novērst šķērsubīdījas un nevienlīdzīgu konkurenci starp interneta pakalpojumu sniedzējiem, tika izstrādāta un pagājušā nedēļā Ministru kabineta (MK) akceptēta koncepcija par interneta pakalpojumu sniedzēju reģistrāciju un valsts uzraudzības izveidi.

Kā galvenie šķēršļi interneta pakalpojumu attīstībā koncepcijā ir minēti informācijas tehnoloģiju un datoru, telekomunikāciju tūklu pieejamība un sakaru kvalitāte,

pakalpojumu cenas, nepietiekama datoru lietošanas prasme un informētība par interneta iespējām, nacionālās valodas saturā un liejotumprogrammu, kā arī stimulējošas valsts politikas trūkums.

Koncepcijas autori par nozīmīgākajām ar internetu saistītajām problēmām ir izvirzījuši un pievājuši risinājumus valsts politikas definēšanai interneta jomā, interneta pakalpojumu sniedzēju reģistrācijai un uzraudzībai, interneta adresācijas (domēnu) politikai, interneta telefonijas pakalpojumu nostājai un interneta pakalpojumu sniedzēju un klientu tiesību aizsardzībai.

MK atbalstītā koncepcija paredz, ka valsts veicinās interneta attīstību un tā pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem par pieejamām cenu, kas atbilst nacionālās programmas *Informātiku* koncepcijai par universālo informācijas pakalpojumu pieejamību un so-

ciāli ekonomiskās programmas *e-Latvija* konceptuālajām pamatnotāstādnēm. Attiecībā uz interneta telefoniju pakalpojumu sniedzējiem MK ir akceptējis, ka līdz televīzijai tiks iegūta licenci. Starptautisko telefonu sarunu terminēšana Latvijas teritorijā bez publiskā tīkla operatora — SIA *Lattelekom* — atļaujas ir aizliegtas.

Interneta pakalpojumu sniedzēju uzraudzīšana, konkurencēs attīstīšana un klientu aizsardzība tiek uzsticēta Sabiedrisko pakalpojumu regulatoram. Pēc tā noteiktas kārtības interneta pakalpojumu sniedzējiem tiks izsniegtas vispārējās atļaujas, kas uzlikta par pienākumu sniegt dažādus statistikas rādītājus. Regulatora uzraudzībā būs arī adrešu domēnu izsniegšana, kuru līdz šim veica Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūts.

NRA

Leģendārās indētājas puķe

Parkos un mazdārziņos sāk ziedēt ļoti skaisti maiņi violeti ziedēti — izskatās gluži kā krokusi, taču zied pašlaik, rudenī. Vai tā ir jauna krokusu šķirne vai dabas untums — kā ceriņi, kas zied decembrī?

Rudens vēlziņē 'Colchicum autumnale', kas rudenī uzplaukst ar gaiši violetiem ziediem, ir ļoti indīgs augs. Priecājieties par to tikai ar acīm, bet pēc pieskaršanās tai rūpīgi nomazgājiet rokas.

Krokusam līdzīgā puķe pieder ilīju dzimtai, bet uzzied rudenī. Tās satur alkaloīdu kolchīnu, kuru izmanto selekcijā mutāciju iegūšanai un pēc tam veiksmīgāko jauno gēnu kombināciju atlasei, kā arī poliploido (ar vairākkārtīgu hromosomu komplektu un attiecīgi lielākiem augļiem) formu iegūšanā. Mutācijas cilvēkam var izraisīt vēzi, bet izmaiņas dzimumšūnas vai grūtnieces saskare ar šo bīstamo indi var būt iedzīmētu kroplību cēlonis.

Vēlziežu spēju traucēt šūnu daļīšanos medicīnā izmanto, taču in-

dīguma dēļ preparāti nav populāri. Tie izraisa mazasinību, nieru darbības traucējumus, caureju un vēmšanu.

Vēlziņēs par savu latīnisko nosaukumu var pateikties Kolhīdas pussalai, savukārt tā — senatnē visā Eiropā pazīstamajai burvei un indētajai Kolhīdai. Pie viņas indes pirkta ieradās dažādu karāju galmu intriganti. Ir aprakstīti gadījumi, kad Kolhīdas pussalā vēl nesenā pagātnē cilvēki saindejušies ar pienu, kurš slaukts no govīm, kuras ganībās saēdušas vēlziežu lapas.

Latvijā vēlziņēs sastopamas reti, ir saudzējamas. Plūcot vēlziņēs vai turot rokās no tām gatavotus pušķus, var saindēties. Dārzā, kurā rotājās bērni, nebūtu ieteicams stādīt šos bīstamos augus. Saindešanās gadījumā jāgriežas pie ārstā vai jālieto glikoze un askorbīnskābe. Ja ar indīgo puķi bijusi saskarē tikai āda, tā rūpīgi jāmazgā un par tālāko darbību jā-konsultējas ar ārstu. Ravējot vai pārstādot vēlziņēs, obligāti jāvelk gumijas cimdus.

Pēc preses materiāliem

LAUKSAIMNIEKIEM

Kompensēs graizījumu un melases pārvadājumu izdevumus

Zemniekiem varētu būt saistoši nule kā apstiprinātie grozījumi subsīdiiju nolikumā, «Novadnieku» informēja Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālisti. Nolikums nr. 3 «Augkopības attīstība» tiek papildināts ar XIII sadaļu «Lopbarības transporata izdevumu kompensācija».

Subsīdiju mērķis ir veicināt daudzveidīgas sausni saturošas pārības pieejamību lopkopības produkcijas ražotājiem. Subsīdijas par graizījumu vai melases pārvadājumu izdevumiem, kas radūsies, tos nogādājot no cukurfabrikām līdz patēriņtāja pagasta ģeogrāfiskajam centram, varēs saņemt juridiskas personas. Subsīdijas ap-

mērs par vienu tonnkilometru ir noteikts 0,03 latu apmērā. Kompensācijas attālumu aprēķinās no cukurfabrikas līdz pagasta ģeogrāfiskajam centram. Šo attālumu noteiks pēc karšu izdevniecības «Jāņa sēta» 2001. gadā izdotās «Latvijas ceļu kartes».

Subsīdiju pretendents subsīdijas cukurbiešu graizījumu vai melases transporta izdevumu kompensācijai 2001. gadā ir tiesīgs saņemt, ja Lauku atbalsta dienesta teritorialajā struktūrvienībā (Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē) iesniedz:

■ cukurfabrikas pavadījumi par saņemto graizījumu vai melases daudzumu;

■ Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centra (VCIDAC) ganāmpulkā uzskaites kartītes kopiju par dzīvnieku skaitu pretendenta saimniecībā vai cukurbiešu piegādes līguma kopiju par 2001. gadu;

■ preču transporta pavadījumu

kopijas par pārvadājumu no cukurfabrikām līdz pretendenta uzņēmumam.

Valsts subsīdijas šim mērķim tiks izmaksātas piešķirto līdzekļu — 70 000 latu — ietvaros. Subsīdiju pieteikumi jāiesniedz līdz 2001. gada 31. decembrim, taču, kā sakā tautas paruna, kas pirmais brauc, tas pirmsma. Ja pieteikumu kopsumma būs sasniegusi šajā sadaļā paredzēto līdzekļu apjomu, tad Lauku atbalsta dienests to pieņemšanu pārtrauks.

Izmaiņas šķirnes cūku audzētāju saimniecībām

Izmaiņas skārušas arī nolikumu nr. 2 «Lopkopības attīstība». Papildināta ar 3.4. apakšpunktā. Ieviesti labojumi VII sadaļas «Cūkkopības nozares attīstība» 3.2.1. apakšpunktā. Jaunais variants: «Subsīdijs tiek maksātas

ciltsdarba programmas veikšanai 1 reizi ceturksnī šķirnes cūku audzēšanas saimniecībām, kuras ieguvušas šķirnes dzīvnieku audzēšanas saimniecības statusu un strādā saskaņā ar «Latvijā audzēto cūku selekcijas programmu 2000. gadam un tuvākai perspektīvai līdz 2005. gadam» — par katru 2V (vecvecāku) vai 3V (vecvecvecāku) sivēnmāti, kurai BLUP indekss ir 105 un vairāk, bet kopumā subsīdiējot ne vairāk kā 70% no labākajām sivēnmātēm katrā ganāmpulkā — Ls 12 mēnesī par katru sivēnmāti.

Subsīdijas cūkkopībai

Subsīdiju nolikuma VII sadaļa «Cūkkopības nozares attīstība» ir papildināta ar 3.4. apakšpunktā. Jaunajā variantā subsīdijs tiek maksātas arī tām saimniecībām, kuras nodarbojas ar cūkgāļas ražošanu, ir vismaz 10 pamatsivēnmā-

tes, sniedz informāciju Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrā (VCIDAC) par cūku kustību ganāmpulkā un ir datorizēta pārraudzības datu uzskaitē. Subsīdijs — vienreizējs maksājums 15 latu apmērā — tiek maksāta par pamatsivēnmātēm ar produktivitāti 20 un vairāk atšķirtiem sivēniem gadā.

Šo subsīdiju pretendentiem līdz 2001. gada 1. novembrim jāiesniedz ganāmpulkā datu bāzes kopija VCIDAC par stāvokli 2001. gada 1. oktobri. Informāciju par subsīdētajām sivēnmātēm VCIDAC līdz 2001. gada 5. novembrim iesniegs Lauku atbalsta dienesta teritorialajā struktūrvienībā (Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē) kopš valkuma sagatavošanai.

Uz šo sadaļu nevar pretendēt saimniecības, kuras saņēmušas subsīdiju kā šķirnes cūku audzēšanas saimniecības.

Zemniekiem būs pieejami ilgtermiņa kredīti ar zemiem procentiem

Ministrū kabineta sēdē valdība ir pieņēmusi lauksaimniecības ilgtermiņa investīciju kreditēšanas programmu, kas vēl jāapstiprina Saeimā. Tas nozīmē, ka zemniekiem beidzot būs pieejami aizdevumi ar zemākiem kreditprocentiem.

Kreditēs būvniecību

Šī valsts programma ir paredzēta lauksaimniecības ilgtermiņa investīciju kreditēšanai, pamātā būvniecībai. Aizņēmumu varēs saņemt Latvijas Hipotēku un zemes bankā, un tas tiks piešķirts ražošanas būvju (kūtis, siltumnīcas, graudu kaltes utt.) celtniecībai un nepieciešamajai aprīkošanai un infrastruktūras izveidei. Tiks kreditēta arī zemes pirkšana ar nosacījumu, ka tā nepieciešama iepriekšminēto projektu īstenošanai. Piemēram, ja zemnieks būvēs kalti un tās noslogošanai būs nepieciešams vairāk zemes, tad aizdevumu banka dos arī zemes iegādei. Zemes pirkšanai vispār šie aizdevumi nav paredzēti.

Lētie kredīti varētu būt pamats arī SAPARD projektu realizācijai, kur nepieciešams siks sākotnējais finsējums, jo Eiropas Savienības nauda kompensācijas veidā būs iegūstama tikai pēc projekta realizācijas.

Izdevīga procentu likme

Mūsu zemnieki, kas pieradusi

pie banku samērā neuzticīgās atieksmes pret lauksaimniecīkas produkcijas ražotājiem, kā arī augstajām procentu likmēm, var būt apmierināti ar valdības lēmumu — 7 procentiem gadā. Paredzēts, ka kreditūs zemniekiem izsniegs Hipotēku un zemes bankā, kurai ir filiāles visu rajonu centros. Kā presē atzina šīs bankas prezidents Inesis Feiferis, daļa kreditiem paredzētā finansējuma tiks izsniepta arī ar citu banku starpniecību, paturot procentu likmi nemainīgu. Ja zemnieks norēķinus kārtējā citā bankā, tad šajā pašā kreditēstādē viņš varēs saņemt arī šo kredītu.

Šobrīd valdība nepieļauj iespēju, ka kredīta procentu likme varētu tikt palielināta. Ja finansu svārstības tomēr būs, tad starpības segšanai un zemās procentu likmes noturēšanai tiks izmantota lauksaimniecības subsīdijām paredzētā nauda, atzina I. Feiferis.

60% saimniecības ieņēmumiem jābūt no lauksaimniecīkas ražošanas

Lai zemnieku saimniecība varētu pretendēt uz aizdevumu, tai jāatlīst noteiktiem standartiem. Piemēram, 51% no saimniecības pamatkapitāla jāpieder Latvijas pilsoniem vai tās pastāvīgajiem iedzīvotājiem. Aizņēmuma saņēmējam jābūt reģistrētam kā nodokļu maksātājam. 60% no saim-

niecības kopējiem ienākumiem jānāk no lauksaimniecības nevis kādas citas nozares, piemēram, tirdzniecības.

Kreditēšanu domā sākt no marta

Pateicoties šai ilgtermiņa kreditēšanas programmai, Latvijas lauksaimniecībā 15 gadu laikā plānots ieguldīt 100 miljonus latu, radīt 3000 darba vietu. Arī valsts budžetā šādā veidā 15 gadu laikā ienāktu 90 miljoni latu. Līdz ar to dažu gadu laikā valsts ieguldītā summa atmaksātos, tādēļ kreditēšanas programma nebūtu jāuztver kā nodokļu maksātāju dāvana zemniekiem, jo ieguldītā nauda pilnā apmērā atmaksāsies, nesot ieguldījumu arī tautasaimniecībai.

Lai kreditēšanas programma varētu sākt darboties, nepieciešams 2002. gada budžeta apstiprinājums Saeimā, taču reāli kreditēšanas sistēma varētu sākt darboties no nākošā gada marta. Kredītu summas būs robežas no 5000 līdz 100 000 latu. Lopkopībā aizdevums varētu sasniegt 100 000 latu, savukārt augkopībā — 50 000 latu. Citām lauksaimniecības nozarēm šīs summas varētu būt līdz 10 000 latu.

Visvairāk naudas trūkst tieši būvniecībai

— Ja vien bankas nāks pretī un šos kreditūs dos, atsaucība no zemnieku puses būs. Daudzi savus

ganāmpulkus spiesti izmitināt pat vairākās mazās kūtiņās, taču prasības dzīvnieku labturībai un arī sanitārās normas ar katru gadu pieauga. Šobrīd visvairāk naudas trūkst tieši būvniecībai, jo pēdējos gados ražošanas objektu celtniecība netika subsīdēta arī no valsts subsīdijām, tādēļ šī kreditēšanas programma būs reāla iespēja attīstīties, — uzskata Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja Silvija Dreijere.

Tomēr viņa atzina, ka piešķirtā nauda nebūs dāvinājums, bet gan kredits, kas, kaut ar mazākiem procentiem un 20 gadu laikā, tomēr būs jāatdod. S. Dreijere pauða cerību, ka mūsu zemniekiem palīdzēs arī īpaši atbalstāmā reģiona statuss, un iespējams, ka kreditprocentu dzešanā tas varētu dot zināmas priekšrocības.

Pēdējo gadu laikā nacionālās subsīdijas tika maksātas nozaru attīstībai, iekārtu un tehnoloģiju modernizācijai, taču novārtā bija palikusi tieši būvniecība. Prasības par ganāmpulkā palielināšanu līdz 7 un pēc dažiem gadiem arī līdz 10 gadījumā vairumam Latgales saimniecību nebija izpildāmas, jo lopu mītņu rekonstrukcijai vai celtniecībai vienkārši nav līdzekļu, atzīst S. Dreijere.

Apmeklē mācības un domā par kredītu

Līvānu novada Rožupes pagasta zemnieks Jānis Vaivods, z/s

Viss par fermu celtniecību un rekonstrukciju

8. novembrī rajona zemniekiem tiek piedāvāta iespēja apmeklēt izglītojošu semināru Latvijas lauksaimniecības konsultāciju centrā Ozolniekos. Tā tēma — fermu rekonstrukcija un būvniecība, celtniecības materiālu izvēle, kūts aprīkojums un pastāvošās prasības dzīvnieku novietu izveidei. Interesenti aicināti pieteikties Preiļu Lauksaimniecības konsultāciju birojā līdz 26. oktobrim, informē biroja konsultante Zita Briska.

Lappusi sagatavoja
G.Kraukle

EIROZINAS

EIROPROJEKTI

Laboratorija nesaskatāmu vielu noteikšanai

Ar PHARE finansējumu Tiesu ekspertižu Zinātniskās pētniecības laboratorija (TEZPL) ir iegādājusies modernu laboratorijas iekārtu ekspertižu veikšanai 215 tūkstošu euro vērtībā. Kā atzīst TEZPL vadītājs Gatis Bebris, ar laboratorijas 140 tūkstošu latu lielu budžetu to nav iespējams iegādāties.

Līdz tam TEZPL ekspertižu veikšanai izmantoja gaismas mikroskopiju. Iegādātais Furjē transformāciju infrasarkanais mikrospektromets dod iespēju pētīt organiskos savienojumus, tajā skaitā krāsvielas, polimērus, šķiedras, arī narkotiskās vielas mikrodaudzumos, kas acīm nav saskatāmi. Ierīce atļauj projicēt energijas stārojumu uz ļoti mazu laukumu. Klāt piepirktas arī datu bāzes, ar kuru palīdzību var noteikt, kas tā ir par krāsvielu vai šķiedru.

«Ja mēs salīdzinām ar to, kas bija pirms tam — tas ir fundamentāls lēciens ne tikai par vienu pa-kāpienu uz priekšu — tas ir stāvu augsts lēciens no akmens laikmeta modernajā elektronikas laikmetā,» secina G.Bebris.

«Šis projekts mums ir devis iespēju pētīt organisko savienojumu mikroaudzumus visdažādākajos noziegumus, it īpaši es gri-bētu uzsvērt, ka tie ir noziegumi, kas saistīti ar cilvēka dzīvības apdraudējumu: slepkavības, izvaro-šanas, arī autoavārijas, kurās iet bojā cilvēki. Neapsaubāmi, ka tas ir ļoti būtisks ieguldījums,» saka G.Bebris.

Tu TEZPL būtu papildus līdzekļi, būtu iespējams iegādāties vēl vienu programmu, kas ļautu pateikt, no kura gada automobiļa šī krāsviela ir nākusi. «Autonegadījumos, kad uz cietus ir palikušas tikai krāsu mikroaudzīnas no auto-mašīnās, mēs varētu šo jautāju-mu veiksmīgi atrisināt un teikt policijai — meklējiet 1999. gada

● Jaunais Furjē transformāciju IS mikrospektromets.

hondu,» situāciju ilustrē G.Bebris.

«Šis viens aparāts nodrošina tīkai infrasarkano spektru uzņemšanu, bet mums būtu nepieciešams izanalizēt arī elementārastāvu, mums ir nepieciešams noteikt re-trakcijas koeficientu, mums ir ne-pieciešams uzņemt elektronisko attēlu, lai būtu iespējams pateikt pilnu informāciju par šo objektu. Mums ir nepieciešams vesels aparatūras komplekss, kas maksā mil-zigi lielu naudu,» stāsta G.Bebris.

TEZPL ir veikti aprēķini, kas liecina, ka, lai laboratorija būtu apriko-ta atbilstoši Eiropas ekspertižā tehniskajam līmenim, TEZPL būtu vajadzīgs 1,1 miljons latu. TEZPL attīstība līdz šim no-tikusi, pateicoties PHARE pali-

dībai un 1998. gada valsts inves-tīcijām, taču nu jau pāris gadus nekāda palīdzība nav sniegtā. G.Bebris spriež, ja TEZPL varētu dabūt papildus Ls 100 000 gadā, tad šī brīža Eiropas līmeni TEZPL varētu sasniegt pēc 11 gadiem.

Tomēr TEZPL vadītājs atzīst, ka arī šī aparātūra Baltijas valstis ir vienīgā. Tā ir šobrīd modernākā aparātūra, kāda ir sastopama Eiropas ekspertižu iestādēs, līdz ar to TEZPL paverās iespēja darboties Eiropas ekspertižu darba grupās, un pētīt šķiedras un krāsvielas. «Ja mēs nebūtu saņēmuši šo PHARE finansējumu, tad mēs joprojām turpinātu šajā jomā darboties ļoti zemā līmenī,» atzīst G.Bebris.

IZZĪNAI: TEZPL ir valsts iestāde, kas nodarbojas ar tiesu ekspertižu veikšanu pēc prokuratūras, tiesas un policijas iestāžu pieprasījuma. La-boratorija veic arī ekspertizes pēc privātpersonu pieprasījuma, tomēr TEZPL pamata strādā izziņas iestādēm: 75% no ekspertižēm veiktas pēc policijas, 10% pēc prokuratūras, 10% pēc tiesu pieprasījuma.

Bez ekspertižu veikšanas laboratorija nodarbojas arī ar zinātniski pētniecisko un metodisko darbu tiesu ekspertižu jomā, tiesu ekspertižu apmācību un sertificēšanu, ka arī metodisko darbu ar tiesas, proku-ratūras un policijas darbiniekiem.

Laboratorijai ir sešas dalas, kas nodarbojas ar ekspertižēm: rokrak-stu ekspertižu, dokumentu — tehnisko ekspertižu, trassoloģisko — ballistisko, bioloģisko, kimisko, autotehnisko, politekonomisko ekspertižu daļa, kā arī informācijas sektors.

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas Delegāciju Latvijā

Novadnieks

Trešdiena, 2001. gada 17. oktobris

AKTUALITĀTE

Latvija maz tirgojas ar ES

Pašreizējo Latvijas tirdzniecības saiti ar ES regulētām līgumiem, kas tika noslēgti 1995. gadā. Šīs līgumi dod iespēju uz atvieglokiem noteikumiem kvotu ietvaros eksportēt un importēt lauksaimniecības preces. Diemžel Latvija šī līguma priekšrocības izmanto maz. Taču arī ES nav pilnībā izmantojusi visas kvotas.

Eiropas desu invāzija gājusi secen

Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības stratēģijas departamenta direktore Rigonda Lerhe Bulduru zinātniski praktiskajā konferencē «Mūsdieni Latvija un zemnieks. Iespējas un izaicinājums» stāstīja, ka Eiropas līgums paredz dubulto nullu principu, tas ir, abas valstis ir apņēmušās, ka nepielietos eksporta subsīdijas un ļaus ieviest pārtikas preces kvotu ietvaros ar nulles muitas tarifu.

Deviņu mēnešu laikā — no 2000. gada 1. jūlija līdz 2001. gada 1. aprīlim (kvotas darbības periods ir no 1. jūlija līdz 30. jūnijam) — Latvija nav izmantojusi iespēju pārdot ES liellopu gaļu, cūkgāļu, aitu un vistu gaļu, kā arī desas un konservus. Latvija pagai-dām nevar eksportēt gaļu un to izstrādājumus uz šo valstu savienību tāpēc, ka mūsu valstī nav ES standartiem atbilstošas kautuvēs. Vairāki gaļas pārstrādes uzņēmu-mi jau pāgājušogad bija plānojuši, izmantojot SAPARD atbalstu, uzsākt būvi. Tā kā Latvija vēl ne-var sākt izmantot SAPARD, tad arī kautuvēs būve kavējas.

Lai gan arī ES pilnībā vēl nav izpildījusi kvotas gaļas nozarē, to-mēr tā ir bijusi aktīvāka nekā Latvija un atvedusi uz mūsu valsti 58 tonnas svaigu liellopu gaļu (kvota — 100 tonnas). Apmēram puse ir izpildīta no paredzētās svaigās vai saldētās cūkgāļas kvotas, cūku tauku kvotas, putnu ga-las kvotas. No 150 tonnu gaļas

konservu un subproduktu kvotas uz Latviju ir atvesti tikai 9 procenti. Desu izstrādājumi, par kuru importu bija satraukusies gaļas pārstrādes uzņēmumi, ir atvesti tikai divu procentu apmērā no šīm produkcijas veidam atvēlētajām 1000 tonnām.

Latvijas dārzeni Eiropas veikalos nenonāk

Uz Eiropas Savienības valstīm kvotu ietvaros nav vesti arī Latvija, izaugušie dārzeni, lai gan līdz jūnija beigām bez muitas nodokļa varētu aizvest pārdošanai 150 tonnas tomātu, 50 tonnas ķiploku, 440 tonnas galvinākāpostu, 250 tonnas burkānu un kartupeļu, 190 tonnas konservētu gurķu un 140 tonnas skābētu kāpostu.

Šampinjonu audzētāji pārmeta Lauksaimniecības stratēģijas depar-tamentam, ka tirdzniecības līgumā ar ES nav ieķauta šampinjonu eksporta kvota. R.Lerhe sacīja, ka departamentam tobrīd acīmredzot nav bijusi informācija, ka sēnu audzētāji ir ieinteresēti ES tirgū.

Savukārt ES gandrīz jau pilnībā ir izmantojusi burkānu, galda biešu, seleriju, redīsu, gurķu un sar-kano piparu kvotu. No 3000 tonnu lielās tomātu kvotas ir impor-tēti uz Latviju tikai 20 procenti, bet no 280 tonnu kāpostu kvotas — 63 procenti.

Eiropiešiem garšo Latvijas saldējums

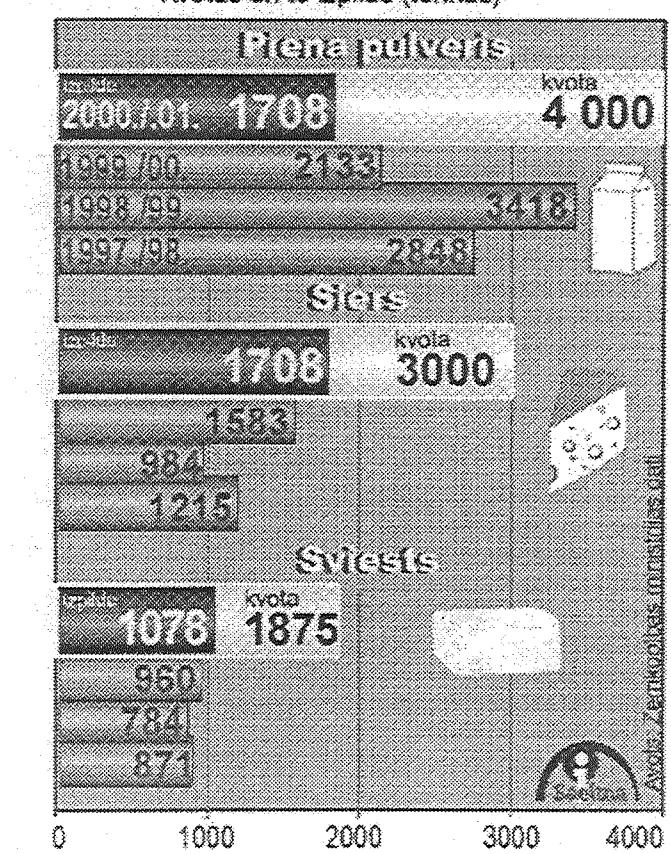
Vismaz piena produktu — piena pulvera, sviesta, siera — eksporta kvotu Latvijas pārstrādes uzņēmu-mi ir izmantojuši, lai gan ne pilnā apjomā. Savukārt saldējuma kvota ir pārpildīta 2,5 reizes. Uz ES netiek eksportēts iebiezīnāts piens ar cukuru, lai gan šīm produkcijas veidam ir piešķirta 250 tonnu liela kvota.

ES pilnībā ir izpildījusi vienīgā jogurta kvotu — atvedusi uz Latviju visas atvēlētās 20 tonnas, par trešdaļu izpildīta arī siera un biez-pienā kvota.

Izveidītā

Pienā produktu eksports uz ES

Kvotas un to izpilde (tonnas)

Celgalus ārstēs kosmosā

Katrū gadū desmitiem tūkstošu cilvēku cieš no celgalā savainojumiem pārslodzes gadījumos un sporta negadījumos. Vislabākā ārstēšana būtu bojātā skrimšla aizvietošana ar mākslīgo — no jauna materiāla, kas būtu līdzīgs cilvēka audiem un ko pieņemtu cilvēka imūnsistēma.

Ilgstošās celgalu problēmas va-

rētu ārstēt, pateicoties Eiropas kosmosa aģentūras zinātnieku pētījumiem. Diemžel, zinātnieki gravitācijas apstākļos nespēj izaudzēt cilvēka šūnas — uz zemes tās aug plakanas, bet bezsvara stāvoklī var panākt šūnu augšanu visās tri-jās dimensijās. Iegūst tādu kā cu-kurgraudu, no kura var izveidot nepieciešamo celgala formu.

Sveices, Itālijas un Vācijas zi-nātnieki savu teoriju pārbaudis Starptautiskās kosmosa stacijas

KAIMINU RAJONOS

● LUDZAS RAJONA

Atceļ no tiesas tiesneša amata

Saeima 27. septembrī pieņemā lēmumu par Ineses Bules atcelšanu no Ludzas rajona tiesas tiesneša amata.

Tieslietu ministre Ingrīda Labucka šī gada 5. jūlijā ierosināja disciplinārietu pret Ludzas rajona tiesas tiesnesi Inesi Buli par tīšu likuma pārkāpumu tiesas lietu izskatīšanā un darba pienākumu nebildīšanu. Veicot pārbaudi, Tieslietu ministrijas Tiesu departamentdarbinieki konstatēja, ka tiesnese Bule pārkāpj kriminālprocesuālās un civilprocesuālās noris, kas nosaka procesa dalībniekiem tiesības savlaicīgi saņemt un rsūdzēt tiesas spriedumu.

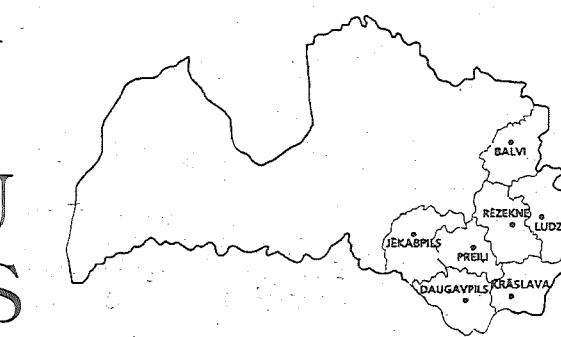
Pārbauditāji konstatēja, ka tiesnese Bule nav uzrakstījusi pilnu spriedumu 16 civillietās, kurās viņa pasludinājusi saisināto spriedumu, 4 kriminālietās viņa ir uzrakstījusi tikai sprieduma rezolūtu daļu, 13 lietu materiālos, kas saņemti tiesī un ir nodoti tiesnešes Bules izlešanai, viņa nebija pieņemusi lēmumu par civillietas ierosināšanu.

Tiesnešu disciplinkoleģija šī gada 16. augustā ierosināja Ludzas rajona tiesas tiesnesi Inesi Buli atselt no amata.

Pareizticīgie odas krusta gājiens

21. septembrī tradicionālajā krusta gājiens uz Opoļu svētavotu devās daudzi pareizticīgie no Ludzas, Zilupes un attālākām Latvijas vietām.

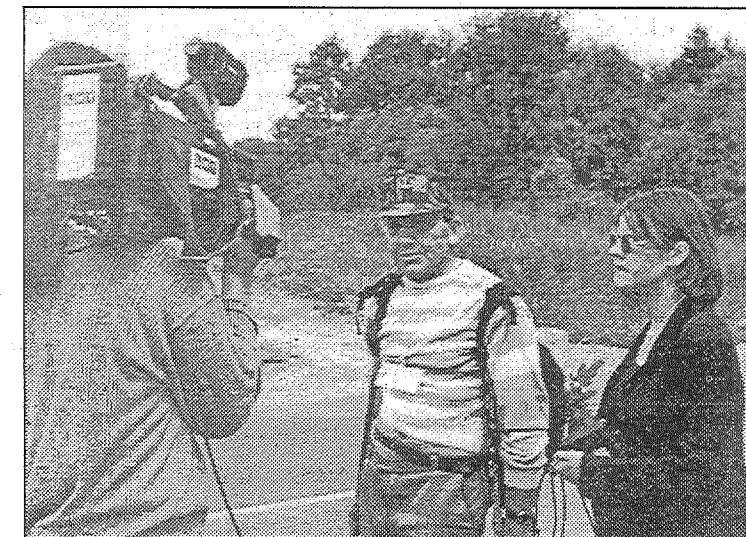
Pastāv nostāsts par Opoļu avotu, kas vēstī, ka XX gadsimta sākumā kāds zemnieks redzējis zīmīgu sapni. Sekojot tam, viņš devās pie avota un uzcēla tur krusku. Apslacijs seju ar salto avota ūdeni un kļuva redzīgs. Tautā dzīvs ne viens vien nostāsts par Opoļu avota ūdens brīnumainā-

Zilupe svinēja savu septiņdesmitgadi 9.

Nesen Zilupe nosvinēja 70. gadadienu, kopš tai piešķirtas pilsētas tiesības. Pilsetai veltīta diena sākās ar aizlūgumu baznīcās. Pie pilsētas jubilejas piemiņas akmens pareizticīgo draudzes mācītājs Viktors Teplovs ievērtēja Zilupes ģerboni, kurā attēloti atslēga uz sarkana un dzeltena fona. Tā autore ir mākslas skolas audzēšanas klases skolotāja Anita Lakuča. Tautas namā bija svītīgs sarikojums un koncerts, tika dalīti atzinības raksti, dāvanas un pateicības. Bet pašā vakarā notika tas, ko tik ļoti bija gaidījis katrs svētku dalībnieks, gan liels, gan mazs — lāpu gājiens pa Brīvības ielu. Naksnīgajās ielās cilvēku rokās dega lāpas, bet acis — prieka un lepnuma dzirkstis par pilsētu, kas ir ne tikai Ludzas rajona, bet arī valsts seja, jo ar Zilupi sākas Latvija.

«Ludzas Zeme»

● Ēriks Kravalis, vēlēdamies pievērst valdības uzmanību invalidu problēmām, kājām devās uz Rīgu.

jām spējām.

Pareizticīgā baznīca to ir ievērtējusi, godinot Vissvētākās Jaunavas Marijas dzimšanu, 1936. gada 21. septembrī. Toreiz krusta gājiens uz Opoļu avota svētvietu piedalījās vairāk nekā pusotru tūkstotis tīcīgo. Padomju laikā svētvietas ēka tika nojaukta, bet no jauna tika izbūvēta XX gadimā deviņdesmitajos gados.

Virs avota izbūvētajā nelielajā debessilājā namā ik gadu 21. septembrī tiek noturēts dievkalpums. Nama durvis nekad netiek slēgtas, lai ļaudis allāz varētu velzīties pie svētavota. Pie nama sienām — Kristus un Dievmātes ikonas.

Tūkstoti vērtā dāvana izrādījās lieka

Kā tas ir — būt invalidam, zina tikai paši invalidi vai cilvēki, kuri viņus aprūpē. Tas, ka ne vieniem, ne otriem nav viegli, nav jātgādina. Pie grūtdieniem pieskaitāmi arī vientuļie pensionāri, bezdarbinieki, daudzētēri ģimenes. Tas, kā katrs tiek galā ar problēmām, atkarīgs no cilvēka paša. Kuriem nav stingrs raksturs, neiztur, padodas, iestīgīst bezcerības un bieži arī alkohola purvā. Citi pieleik viņus spēkus, lai noturētos. Šos cilvēkus sabiedrībā bieži vien pat neievēro, jo viņi nenāk un nelūdz palīdzību: saņem valsts pabalstus un dzīvo tālāk.

Visi Ludzas rajona iedzīvotāji atceras, kā pagājušajā vasā viens no ludzāniem, invalids Ēriks Kravalis apzīnoja, ka, vēlēdamies pievērst valdības uzmanību invalidu problēmām, kājām dosies uz Rīgu. Vieni tam ticēja, citi, kas pazina šo cilvēku, smīkāja. Ar lielo gājienu bija kā bija, taču viņas valsts uzmanība ar mēdiņu palīdzību uzreiz tikā pievērsta uzņēmīgajām invalidam.

Akcijas rezultāts nelika sevi gaidīt: no Rīgas ierādās pats SIA «Otro pluss» ražošanas direktors Agris Briedis un piedāvāja Ē.Kravalim apdzīvotā dzīvokļa pastātījumā, kā arī viss labi, treniņi notiek, ir ievērojami rezultāti, un pēc diviem vai trim mēnešiem viņš jau varēs saņemt īsto protēzi.

Invalids apliecināja, ka vēlas stāgt bez krukiem, tad viņam būs brīvas rokas, taču darbu viņš atrast necer. Kravalis esot profesionāls drēbnieks, taču Ludzā viņam nav kur strādāt, vēl, Rīgā, tur gan...

Neredzīgo lasīšana redzīgo izpratnē ir klausīšanās: grāmatas, ko lasa redzīgie, ir ierunātas kasetes un sanumurētas noteiktā secībā. Ir grāmatas, kuru ierakstīšanai izmantojas vairāk nekā 50 kasetes. Šādā veidā neredzīgajiem pieejams plašs grāmatu klāsts: ir romāni, pasakas, garīgā literatūra, ir arī vēsture, Bibele un Latvijas jaunuību lasījumi. Te pieejami gan latviešu, gan ārzemju autoru darbi. Bibliotēkā grāmatu klāsts regulāri mainās un atjaunojas. Lūcija sakā, ka viņai gribētos saviem lasītājiem piedāvāt arī jaunākos periodikas izdevumus, bet, kamēr

tos ierakstīs kasetes un nogādās līdz lasītājiem, visas jaunākās ziņas jau būs kļuvušas par vecām ziņām.

Neredzīgie kasetes tomēr sauc par grāmatām un savu klausīšanos par lasīšanu. Cītīgākie lasītāji Balvu rajonā ir Stanislavs Kurtišs un Arvīds Kalniņš, kas izlasījis gan drīz visu bibliotēkā piedāvāto grāmatu klāstu. Lasītāju gaume te neatšķiras no citu bibliotēku iežīmēm: vīriešiem vairāk interesē detektīvi, pie tam labāk, ja tos kasetes ierunājuši vīrieši, bet sievietes vairāk interesē grāmatas par mīlestību un sadzīvi.

Žēl, ka jānoraksta grāmatas, kas ierakstītas magnetofona lentēs un kasetēs, kas klausāmas magnetofono, kādus vairs neražo. Lūcija cer, ka reiz neredzīgo bibliotēkā būs ieraksti kompaktdiskos. Dzīvētā iet uz priekšu.

Te ir grāmatas arī Braila rakstā. Tās ir lielas, smagas un biezās. Ir gan romāni, gan angļu — latviešu vārdnīcas. Tās pašlaik neviens nelasa. Vieglāk taču ir iešķēgti audiokaseti un noklausīties. Bibliotēkā ir arī tādas grāmatas kā citās bibliotēkās, ko palasīt neredzīgo līdzcilvēkiem.

61 neredzīgo bibliotēkas lasītājs

slimnīcā nav ticis ievietots, arī pie ģimenes ārsta viņš šajā laikā vispār nav griezies. Iznāk, ka Kravalis nav stāstījis patiesību. Saruna beidzās ar apvainojumiem un pārmetumiem, ka, redz, jums ir divas kājas, bet man — viena, un man neviens neko nedod.

SIA «Otro pluss» direktors Andrejs Varčenko un ražošanas direktors Agris Briedis pastāstīja, ka divas reizes viņi bija pie Ē.Kravalīa, atveda viņam treniņprotēzi un vēlāk kontrolēja treniņu gaitu. Tā kā invalids neveica treniņvingrinājumus un bija redzams, ka viņam protēze nav vajadzīga, nolēmts pastāvīgo protēzi, kura tiešām maksā lielu naudu un ir individuāli pielāgojama, pagaidām negatavot. Rinda pēc protēzem ir pietiekoši liela un gribētāji daudz, tā ka skriet kādam pakaļ un lūgties vienākārši nav laika. Viss ir atkarīgs no paša cilvēka: ja viņš trenēsies, tad ar Sarkānā Krusta palīdzību būs iespējams ar viņiem sazināties un risināt šo problēmu tālāk. Neviena protēze pati nesāta, un, ja cilvēks nepieliek pat niecīgākos pūliņus, tad rezultāts nav ko gaidīt.

Savukārt Ē.Kravalīa ģimenes ārsts Roberts Vasiljevs informēja, ka kopš vasaras sākuma šīs pacienti ne Ludzas, ne Rēzeknes

«Ludzas Zeme»

● BALVU RAJONA

Neredzamas grāmatas

Latvijas Neredzīgo biedrības Balvu teritoriālajā organizācijā, kurā iekļauti Balvu, Alūksnes un Gulbenes rajoni, uzskaite ir 168 redzes invalidi.

Lielāko Neredzīgo bibliotēkas plauktu daļu aizņem zilās kastītēs sakārtotas audiokasetes. Tām ir 207 lasītāji, no tiem 82 ir redzes invalidi, kuriem paredzētās grāmatas lasa arī viņu ģimenes. Bibliotekā Lūcija Romka te strādā kopš 1995. gada.

kassetes saņem pa pastu. Divkilo gramīgu paku Neredzīgo biedrība drīkst sūtīt bez maksas. Reizēm Lūcija saņem vēstulītes, kurās lasītājs raksta savus spriedumus par atsūtīto: vienam nepatīk grāmata par bītlēm, cits ir dzēris nervu zāles pēc kāda detektīva klausīšanās, citam atsūtītās romāns likties kā murgs. Lūcija saka, pazīstu vienus savus lasītājus. Mēs te patiesām esam kā liela ģimene. Ziemā, kad lasītāju vairāk, bibliotēkā ir tik daudz cilvēku, ka nav kur apgriezties. Grāmatas — tā ir neredzīgo maižīte.

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Nenovērtēja savu spēku

20. septembrī Preiļu rajona tiesa izskatīja 1976. gadā dzimušā Līvānu iedzīvotāja Jāņa Daugavvanaga krimināllietu.

2000. gada 15. februārī mājās, pārgērbjot savu mazgadīgo meitīnu Itu (dzimusi 1999. gada 25. novembrī), viņš salieca mazulites kreiso rociņu, lai to iebāztu pār galvu velkamā kreklā piedurknē. Tēva darbības bija tik nepārdomātas, ka bērnam tika lauzts kreisā augšdelma kauls un nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi.

Tiesai Jānis Daugavvanags skaidroja, ka bērns bijis pārāk nemierīgs un tēvs neaprēķinājis savus spēkus. Nakti kopā ar sievu konstatējuši, ka bērnam tomēr lauzta roka, tāpēc otrā rītā veduši pie ārsta. Tiesu medicīnas eksperta slēdzienā minēts, ka mazajai meiteiņei bez augšdelma lūzuma vēl konstatēts arī rāhīts, tomēr lūzums nav bijis saistīts ar kādu kaulu slimību.

Tiesa sodīja Jāni Daugavvanagu ar piespiedu darbu uz 200 stundām. Spriedumu bija iespējams pārsūdzēt.

Miesas bojājumu nodarītājam — piespiedu darbs

21. septembrī Preiļu rajona tiesa izskatīja 1980. gadā dzimušā Līvānu iedzīvotāja Igora Leausa krimināllietu.

Šī gada 8. jūlijā Igors Lelauss alkohola reibumā V.V. dzīvoklī, kas atrodas Līvānos, Krasta ielā, personīga rakstura nesaskaņu dēļ iesita saimniekam V.V. ar duri pa seju, nodarot tam vidēja smaguma miesas bojājumus.

Tiesas sēdē noskaidrojās, ka Igors Lelauss kopā ar cietuso dzēruši. Tad viņš pēc V.V. lūguma nolīcis to gulēt, novilcis apavus, bet tad tiesājamais viņam iespēris. Lelauss par to sadusmojies, ar duri iesitis V.V. pa seju un aizgājis. Tiesu medicīnas eksperta slēdzienā norādīts, ka cietušajam nodarīti sekovojoši miesas bojājumi: sejas sasutums ar zemādas asins izplūdumu abu acu kaktīnos, kreisās acs sasutums ar

hematomu uz kreisā vaiga un kreisā vaiga kaula lūzums.

Tiesa sodīja Igoru Lelausu ar piespiedu darbu uz 200 stundām. Spriedumu bija iespējams pārsūdzēt.

Cilvēks tikai gribēja izgulēties

24. septembrī Preiļu rajona tiesā izskatīja 1962. gadā dzimušā un agrāk sodītā Rušonas pagasta iedzīvotāja Vasilija Pilščikova krimināllietu.

2001. gada 14. augustā ap pulksten 2.30 alkohola reibumā Rušonas pagasta «Gailmužā» Vasilis Pilščikovs tīši izsita I.T. dzīvokļa logu, salauza loga rāmi. Tiesa gan, šīs darbības nebija sākums kādai laupišanai vai zādzībai — Pilščikovs ickāpa pa izsisto logu dzīvoklī un likās gultā gulēt.

Tiesas sēdē apsūdzētais skaidroja, ka tajā naktī bijis tik ļoti piedzēries, ka nemaz neatceras kur gājis un ko toreiz darijis. Sabojāto logu esot remontējis, taču, kā skaidroja mājas saimnieks, darbs palicis nepabeigts.

Tiesa sodīja Vasiliju Pilščikovu ar brīvības atņemšanu uz septiņiem mēnešiem. Noteikts nosacīts sods ar pārbaudes laiku uz vienu gadu. Spriedumu bija iespējams pārsūdzēt.

Piespiedu darba vietā noteikts arests

25. septembrī Preiļu rajona tiesā izskatīja lieta par soda veida maiju Rušonas pagasta «Kazupurva» iedzīvotājam, 1974. gadā dzimušajam Aleksandram Livzeniekam:

Noskaidrojās, ka ar Preiļu rajona tiesas 2000. gada 20. decembra spriedumu Livzenieks sodīts ar piespiedu darbiem uz 100 stundām. No šī soda notiesātās nav nostādājis nevienu stundu. Rušonas pagasta padome lūdza tiesai piespiedu darbu aizstāt ar arestu, jo Livzenieks izvairās no darba.

Tiesa nolēma 20. decembra spriedumā piesprieto piespiedu darbu uz 100 stundām aizstāt ar arestu uz 12 diennaktīm.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

Informācija par ūdens transportlīdzekļu izmantošanu un tās kontroli

Pēdējos gados strauji pieaug iekšējos un piekrastes ūdeņos izmantojamā kuģošanas līdzekļu skaits, it sevišķi tādu, kas rada pārugstātu bīstamību apķērējiem (ūdens motocikli, dažādas ātrgaitas laivas ar ūdens izsviedējiem, kuteri). Pieaug arī negadījumu skaits, kurus izraisa šie ūdens transportlīdzekļi, kā arī ūdens transportlīdzekļu zādzību un ar tiem izdarīto noziegumu skaits, informē CSDD.

Valstī līdz šim vēl nav radīta sistēma, kas noteiktu šo kuģošanas līdzekļu pārvietošanās kārtību, šīs kārtības ievērošanas uzraudzību, sodišanu tās pārkāpšanas gadījumos, kā arī to vadītāju apmācības un kvalifikācijas iegūšanas kārtību. Nepieciešams vienots valsts reģistrs, kas garantētu operatīvu informācijas iegūšanu pārkāpumu

gadījumos.

Lai sakārtotu iekšējos un piekrastes ūdeņos izmantojamā ūdens transportlīdzekļu izmantošanu, pašvaldības sākušas noteikt savu kārtību to administratīvajās teritorijās, dažviet gribot aizliegt motorizētu kuģošanas līdzekļu izmantošanu vispār. Tomēr jāsecina, ka šādi pašvaldību mēģinājumi neatrisina problēmu valstī, kā arī nesakārto šo jautājumu kopumā, bet atsevišķos gadījumos var pat izsaukt sabiedrības negatīvu atieksmi pret šādu pašvaldību rīcību.

Pēdējais normatīvais akts, kurš izdots nolūkā noteikt vienotu kuģošanas līdzekļu izmantošanas kārtību Latvijas iekšējos ūdeņos, ir spēkā esošie, bet nepublicētie ar ministra 1992. gada 28. aprīla pavēli apstiprinātie «Kuģošanas noteikumi Latvijas Republikas ūdeņos», kas ir morāli novecojuši un absolūti neatbilstoši šodienas kuģošanas līdzekļiem. Sakātot šo

jautājumu kopumā un radīt jaunu sistēmu šajā jomā nebūs iespējams, ja netiks izveidota jauna normatīvo aktu bāze.

Jūrlietu pārvaldes un kuģošanas drošības likuma projektā nepieciešams iestādāt to, ka Ministru kabinets nosaka:

— kuģošanas drošības noteikumus iekšējos un piekrastes ūdeņos (ūdenscelu satiksmes noteikumi);
— kuģošanas līdzekļu un to stāvvietu drošības uzraudzības kārtību (to realizētu kārtības policijas jaunizveidojamā struktūrvienība «Ūdens policija», veicot kuģošanas līdzekļu tehniskā stāvokļa un aprīkojuma atbilstības noteiktajām prasībām pārbaudi uz ūdens un stāvvietās);
— kuģošanas līdzekļu vadītāju apmācības un kvalifikācijas iegūšanas kārtību (kvalifikāciju piešķirtu satiksmes ministra izveidotā komisija, kuras sastāvā iekļauju ieinteresēto ministriju un citu institūciju pārstāvju, bet aplieci

izsniegtu Ceļu satiksmes drošības direkcija izdrukas veidā no vienotā kuģošanas līdzekļu un to vadītāju reģistra).

Likumā būtu jānosaka arī tas, ka ūdenscela, kā arī to šķērsojošo tiltu, pārvadu un komunikāciju līniju īpašnieka (pārvaldītāja) pienākums ir aprīkot ūdenscelu un inženierbūves ar noteikumos par kuģošanas drošību iekšējos un piekrastes ūdeņos noteiktajiem satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem (bojas, brīdinājuma un aizlieguma zīmes utt.), kā arī uzturēt tās atbilstošā lietošanas kārtībā. Likumā jānosaka arī kuģošanas līdzekļa īpašnieka atbildība.

Jūras kodeksā konkrēti jādefinē, kādus kuģošanas līdzekļus vispār jāreģistrē, un jānosaka tas, ka iekšējos un piekrastes ūdeņos izmantojamos kuģošanas līdzekļus Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reģistrē Ceļu satiksmes un drošības direkcija. Latvijas Administra-

Draud spridzināt absolventu saietā

6. oktobrī ap pulksten 22.30 Līvānu kultūras centrā, kur notika Līvānu skolas 80. gadu jubilejas svītinās, pie I. pienācis nezināms vīrietis un pazinojis, ka ēkā ievie-tots spridzeklis. Par spridzināšanas draudiem policija aizturējusi 1964. gadā dzimušo Dzintaru Z.

«Diena»

POLICIJAS ZINAS

Skaitli un fakti

No 7. līdz 15. oktobrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrnodaļas notikumu reģistrācijas nodaļā fiksēti 43 ziņojumi. Tajā skaitā reģistrētas 16 huligāniskas darbības, 12 zādzības, 3 ģimenes skandāli, 6 tirdzniecības noteikumu pārkāpumi un 6 ceļu satiksmes negadījumi.

Nobrauca no ceļa un apgāzās

7. oktobrī Preiļos, braucot pa Pils ielu, Pjotrs B. no Rušonas pagasta nespēja novāldīt automašīnu Opel Ascona, nobrauca no ceļa un apgāzās. Bojāta automašīna. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Nozagtis mobilais telefons

8. oktobrī Gunārs A. konstatēja, ka Preiļu pamatskolā no kancelejas nozagtis viņam piederošais mobilais tālrunis Nokia 145 latu vērtībā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Pārdeva spiritu

8. oktobrī Raisa P. no Preiļu pagasta Pupājiem nelikumīgi pārdeva neatšķaidītu spiritu. Sastādīts administratīvais protokols.

Huligāniskas darbības

9. oktobrī Aleksandrs L. no Līvāniem alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret L.L. un viņas nepilngādīgo dēlu. Sastādīts administratīvais protokols.

11. oktobrī Antons V. alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret R.G. viņas mājās Preiļos. Sastādīts administratīvais protokols.

11. oktobrī Juris L. no Aizkalnes alkohola reibumā izrīkojās huligāniski pret S.L. Sastādīts administratīvais protokols.

13. oktobrī Valentina M. alkohola reibumā veica huligāniskas darbības Līvārios, Rīgas ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

Gimenes skandāli

10. oktobrī Gunārs K. no Preiļiem alkohola reibumā sarikoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

13. oktobrī Gunārs I. no Aglonas alko-

holi reibumā sarikoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

Traktora un Ford sadursme

8. oktobrī ceļa Krāslava — Preiļi — Madona 36. kilometrā traktora Jumz vadītājs Ēvalds V., izdarot kreiso pagriezienu, nepalaida pretim braucošo Ford Transit, kuram pie stūres bija Ogres rajona iedzīvotājs Agris P. Bojāti abi satiksmes līdzekļi. Sadursmes rezultātā Ford vadītājs gūva traumas un tika nogādāts slimnīcā. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Spēļu zālē nozagta nauda

10. oktobrī Genādis J. no Līvāniem, atrodoties Preiļos, atpūtas kompleksā «Malibu», konstatēja, ka no spēļu automātu zāles noskaidrotos apstākļos viņam pazuda naudā, 132 lati. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Nepakļāvās policistiem

10. oktobrī Juris M. no Līvāniem pēc ceļu satiksmes noteikumu pārkāpuma nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

Sadega dīvāns

13. oktobrī Preiļos, Rēzeknes ielā Igors S. dzīvokli sadega dīvāns. Ugunsnelaimes cēloņis bija neuzmanīga smēķēšana.

Draudēja ar izrēķināšanos

13. oktobrī Aivars R. no Preiļiem par tālruni draudēja Saunas pagasta iedzīvotājam L.R. ar izrēķināšanos. Sastādīts administratīvais protokols.

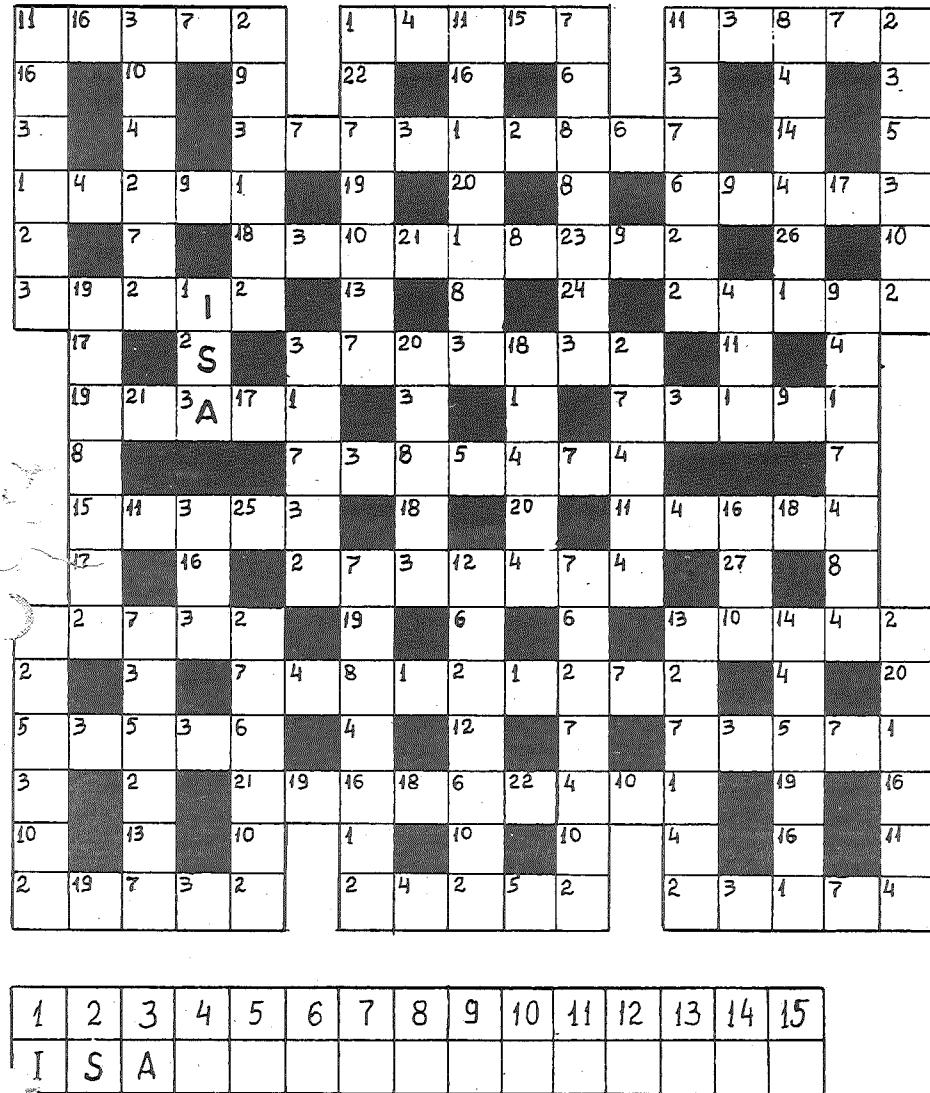
Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Precizējums

19. septembra numurā informācija «Laupišana veikalā Preiļos» nepareizi nosaukti zaudējuma apmēri. Veikalā «Inga», kas atrodas Preiļos, 16. septembrī izdarītajā laupišanā no kases panēmti 109 lati un dažādas preces, pārvarā alkoholiskie dzērieni. Atvainojamies par neprecizitāti.

IZKLAIDE, INFORMĀCIJA

Burtu skaitļu mīkla

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27			

Sastādīja V.Dumpe (Preiļos)

Atbildes

Horizontali:	Pliasa.	Vērtīkali:	Pliasa.	
Vertikāli:	Stakali.	Arstes.	Stakali.	
Horizontāli:	Pliasa.	Stakali.	Stakali.	
Vertikāli:	Stakali.	Stakali.	Stakali.	
Horizontāli:	Pliasa.	Stakali.	Stakali.	

L	6	D	U	V	B	Z	A	Z	S	l	D
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

1	5	A	E	K	O	T	N	M	R	P	F	E	C	I
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

Sieviete aplaupījusi sešas bankas plastiskās operācijas dēļ

Kāda sieviete Minhenē (Vācijā) notiesāta uz pieciem gadiem un trijiem mēnešiem cietumā par to, ka triju stundu laikā aplaupījusi sešas bankas.

Tiesā viņa pazinoja: «Es nospēru miljonu marku.» Patiesībā viņas kāriens bija krieti mazāks — 75 tūkstoši vācu marku. 11 tūkstošus marku noziedzniece, kuras vārds ir Karmena, izteřēja par juvelīr izstrādājumiem un tūrisma ceļazīmei uz Dominikas Republiku. Pārejo naudu 90 kilogramus smagā dāma bija paredzējusi izmantot plastiskajai operācijai — lieko tauku

atsūķšanai. Policija viņu arestēja skaistumkopšanas salonā.

Vāciete Karmena ir precējusies ar giekī un ilgu laiku nodzīvojusi Korfas salā Grieķijā. Viņa bieži ierādās Vācijā pie radiniekiem un jau vairākas reizes pirms bankas aplaupīšanas bija nokļuvusi policijas redzes loķā sakarā ar zādzībām. Pēdējo reizi Karmena par siku zādzību tika aizturēta divas dienas pirms banku «tirišanas».

Pēc preses materiāliem

11.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 17. oktobrī pulksten 10.00 apvienotā komiteju sēde. Pulksten 14.15 tikšanās ar EECA pārstāvi mr. Olavu Knutu Knutsenu.

◆ 19. oktobrī pulksten 10.00 Aglonas lauku slimnīcas rekonstrukcijas darbu nodašana.

◆ 22. oktobrī pulksten 9.00 veselības aprūpes optimizēšanas darba grupas sanāksme.

◆ 23. oktobrī pulksten 11.00 Daugavas slimnīces valdes sēde. Pulksten 14.00 Latgales Attīstības aģentūras valdes sēde Višķu pagastā.

◆ 24. oktobrī pulksten 10.00 padomes sēde, pirms tam tikšanās ar akciju sa biedrības «Latvijas gāze» pārstāvjiem.

Rajona izglītības pārvalde

◆ 19. oktobrī Latvijas izglītības asociācijas vadītāju sporta spēles Babītē.

◆ No 22. līdz 26. oktobrim skolēnu rudens brīvdienas.

◆ 22. oktobrī kursi latviešu literatūras skolotājiem «Radoša pīeja teksta interpretācijā literatūras stundās» Preiļu Valsts ģimnāzijā.

◆ No 22. līdz 26. oktobrim kursi sākumskolas skolotājiem «Atkarību profilakse» Preiļu 2. vidusskola.

◆ 23. oktobrī seminārs krievu valodas un literatūras skolotājiem, seminārs latviešu (valsts) valodas skolotājiem «Kritiskās domāšanas elementu izmantošana stundās» Preiļu 2. vidusskola.

◆ Metodisko apvienību vadītāju iepazīšanās ar Līvānu novada skolām.

Kinoteātris «Ezerzeme»

Preiļos

◆ 17. un 18. oktobrī pulksten 18.00 un 20.00 romantiska komēdija «Sievās un milākās».

◆ 19., 21., 22. un 23. oktobrī pulksten 18.00 un 20.00 fantastiska komēdija «Evolūcija».

Rajona bērnu un jauniešu centrs

◆ 18. oktobrī seminārs rajona izglītības iestāžu direktoriem audzināšanas darbā.

◆ 20. oktobrī kursi interesentiem «Floristika».

Silukalna kultūras nams

◆ 20. oktobrī pulksten 22.00 balle, spēle grupa «Veiss».

Riebiņu kultūras nams

◆ 19. oktobrī pulksten 22.00 diskotēka kopā ar Rēzeknes radio «Es, Ei», didžejs Normunds.

Sutru kultūras nams

◆ 20. oktobrī pulksten 22.00 balle. Spēle «A & B».

Vārkavas pagasta tautas nams

◆ 20. oktobrī pulksten 22.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Informāciju sagatavoja

L.Rancāne

APMAKSĀTS INFORMATĪVS MATERIĀLS

Lattelekom

Lattelekom mainīta klientu apkalošanas kārtība

Kā rāda citu valstu pieredze, telekomunikāciju uzņēmumi klientu apkalošanai un pakalpojumu pārdošanai veiksmīgi izmanto operatoru centrus un specializētu veikalus tīklu. Arī Lattelekom klientu apkalošana ir balstīta uz līdzīgiem principiem.

Preiļos Lattelekom Klientu apkalošanas centra funkcijas no 15. augusta pārņema Klientu apkalošanas dienests.

Lattelekom Klientu apkalošanas dienests tika izveidots 2000. gadā, un klienti jau ir atzinīgi novērtējuši tā pakalpojumus. Lattelekom ir pirmais telekomunikāciju operators Baltijā, kas sākā klientu apkalošanu pa tālrundi.

Piezvanot bez maksas pa tālruni 8008040, klienti var saņemt informāciju par Lattelekom pakalpojumiem un tos pasūtīt, saņemt informāciju par norēķinu kārtību, nepieciešamības gadījumā pasūtīt rēķina kopiju, pieteikt pretenzijas un nokārtot cītus ar klientu apkalošanu saistītus jautājumus. Iespēja visu atrisināt pa tālrundi klientiem sniedz papildu ērtības, jo vairs nav jādodas uz Klientu apkalošanas centru — visu var nokārtot pa tālrundi.

Sadarbībā ar partneruzņēmumiem Lattelekom ir izveidojis veikalus tīklu, kur klienti var iegādāties telekomunikāciju iekārtas, kā arī saņemt informāciju par Lattelekom pakalpojumiem un tos pasūtīt. Preiļos Lattelekom sadarbības partneri ir SIA «Axel», kas piedāvā Lattelekom pakalpojumus firmas veikalā «Axel» Aglonas ielā 1.

Lielākās Latvijas pilsētās tiks atvērti Lattelekom meitas uzņēmuma Lattelekom Sakaru sistēmas veikali «Telering», «Telering» veikalos klienti varēs iegādāties dažādas telekomunikāciju preces un pasūtīt Lattelekom pakalpojumus. Pirmie «Telering» veikalai jau darbojas Rīgā un Jūrmalā.

Lattelekom pakalpojumu konsultanti Preiļos, Raiņa bulvāri 21, kontaktālrunis 7056700, sniedz individuālas konsultācijas uzņēmumiem.

Rēķinus par Lattelekom pakalpojumiem klienti tāpat kā līdz šim var samaksāt bankās, banku filiālēs, Latvijas pasta nodalās, banku automātos, kā arī var maksāt ar pārskaitījumu, izmantojot tiešo debetu vai internetsbankas pakalpojumus.

Ja klientam nav Lattelekom rēķina, to var pasūtīt, piezvanot Lattelekom klientu apkalošanas dienestam pa tālrundi 8008040, un rēķina kopija tiks nosūtīta trīs darbdienu laikā. Ja klients vēlas samaksāt tūlīt, rēķina summu var uzzināt, piezvanot pa tālrundi 8008040.

Tālrūņa līnijas bojājumus var pieteikt bez maksas piezvanot bojājumu pieteikšanas dienestam pa tālrundi 114.

Informāciju par Lattelekom pakalpojumiem un to pasūtīšanu ir pieejama arī internetai www.lattelecom.lv.

Lattelekom SIA Sabiedrisko attiecību nodaļa
Tālrūns 7055535
www.lattelecom.lv

Šonedēļ dzimšanas dienu svītā Jaunaglonas pasta nodalas priekšniece — pastniece **Valentīna Zeile**, Rožupes pasta nodalas pastnieks **Evalds Malnieks**, Ārdavas pasta nodalas pastniece **Irina Pašķeviča**. «Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus un pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Vēl esī tu dienvidu krastā ar vasaras karogu māstā,
Vēl kastaņi zaros nav brūni
Un āboli arī vēl sūri.
Vēl esī tu dienvidu pusē, un rudeņu
vēji lai kļūsē.

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic jubilārus!

AGLONAS pagasts
• 50 gadi Janīnai Titovai
• 55 gadi Stanislavam Lukaševičam
• 65 gadi Filimonai Bartkevičai, Albertam Repsim
• 70 gadi Bronislavai Tumovai-Stašnei
• 75 gadi Eleonorai Kundzinai, Boleslavam Matisānam
• 80 gadi Annai Armanovai-Armanei
AIZKALNES pagasts
• 60 gadi Feodoram Martinovam GALĒNU pagasts
• 60 gadi Antonam Sēbriņam
• 96 gadi Agnesei Čaunānei, Leonorai Naudišai
PELĒČU pagasts
• 70 gadi Jānim Livmanim
• 80 gadi Pēterim Kivriņam
• 85 gadi Genovefai Rubinei
PREIĻU pagasts
• 70 gadi Ilarionam Medvedevam
ROŽKALNU pagasts
• 50 gadi Lidijai Kriškānei
ROŽUPES pagasts
• 65 gadi Teklai Bartusevičai
• 75 gadi Taisijai Semjonovai
• 80 gadi Voldemāram Rudzātam
SAUNAS pagasts
• 65 gadi Pēterim Strodam
• 80 gadi Bronislavai Ručevskai
SILAJĀNU pagasts
• 60 gadi Jānim Špelām
• 64 gadi Jevdokijai Jeršovai
• 66 gadi Pelagejai Piskunovai
• 68 gadi Kapitalinai Malcevai
• 77 gadi Veronikai Zaharevičai
• 87 gadi Lukam Kolesņikovam
SĪLUKALNA pagasts
• 70 gadi Antonīnai Salenieci, Genovefai Stikānei
• 85 gadi Antonīnai Salinieci
STABULNIEKU pagasts
• 85 gadi Magdalēnai Pudulei
TURKU pagasts
• 69 gadi Jānim Marcinkevičam
• 70 gadi Asinījai Mežākai, Annai Veigurei, Annai Zalānei
• 71 gads Alvinei Īdrasolai
• 80 gadi Stāislavam Lācim
• 81 gads Veronikai Leišupei
UPMALAS pagasts
• 70 gadi Benediktam Ušackim, Jānim Vilcānam
• 89 gadi Teklai Smanei
VĀRKAVAS pagasts
• 60 gadi Robertam Kleperim
• 65 gadi Jānim Lukjanskim

Sveicam pilngadniekus!

• Valdi Melušānu Riebiņu, Daigu Čerešķeviņu Rožupes, Ilzi Pēļsu Sīlukalna, Intu Makarovu Vārkavas pagastā.

Sagatavots pēc pagastu padomu sniegtajām ziņām. Līgums izmaiņas apsveicamo sarakstos darit ziņāmas pa tālrundi 53 07059.

SLUDINĀJUMI, REKLAMA, LIDZJŪTĪBAS

NODOTS PRIVATIZĀCIJAI

PRIVATIZĀCIJAS AGENTŪRA PAZINO:
privatizācijai nodots šāds valstī piederošs zemesgabals:

Zemesgabala adrese	Zemesgabala platība (m ²)	Zemes kadastra numurs	Zemes ipāšuma reģistrācija zemes grāmatā	Zemesgabala pārmpirkuma tiesīgā persona	Atbildīgais speciālists, viņa tāluņa numurs
Dzirnavu iela 7, Līvānos	733	76110050909	Līvānu pilsētas zemesgrāmatā, folijas Nr.5016	Sanita Bartuseviča	Vita Matvejeva 7021420

Personām prasījumi, kas attiecas uz minēto privatizējamo zemesgabalu, piesakāmi 1 (viena) mēneša laikā no šī paziņojuma publicēšanas dienas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Ja prasījumi attiecīgajā termiņā nebūs pieteikti, tie zemesgabala privatizācijas gaitā netiks nemti vērā.
Prasījumus apliecinotie dokumenti jāiesniedz Privatizācijas aģentūrā, Rīgā, K. Valdemāra ielā 31, LV-1887.

Privatizācijai nodotā zemesgabala robežu plāns publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2001.gada 10.oktobrī, Nr.144(2531), ielikums Nr.41 (145).

Privatizācijas aģentūra

K Valdemāra iela 31, Riga, LV-1887 E-mail: ipa@mail.bkc.lv <http://www.ipa.bkc.lv>

Pārdod

Ford Escort 1.6 d, 1986. g. Tālr. 6426446;
VW Jetta, 1989. g., 1450 \$, 96 tk. km. Tālr. 6592786;
zemi, māju. Tālr. 79728; nelietotu vilnoto šiferi. Tālr. 46749, 6453275; jaunu laivu. Tālr. 5375170; māju, mēbeles, ūjumašu, kazu, āzīti. Tālr. 23968; kviešu klijas, prosas miežu, kviešu maisījumu ar piegādi. Tālr. 9244301, 9127134; graudus. Tālr. 21814; govi. Tālr. 38751.

Rīgas mācību centrs «DRMC» (licenze nr. P0073 LR IZM) organizē kursus GRĀMATVEDĪBĀ. Programmā no «0» līdz bilancei. Apmācības laiks 2 mēneši. Maksa Ls 25 mēnesi. Katram kursantam dāvana — apmācības grāmatvedības datorprogramma «Tildes Jumis». Apmācība uz datora pēc vēlēšanās. Nodarbību sākums 20. oktobrī plkst. 9.00. Preiļu arodskolā, Sporta ielā 1. Iepriekš obligāti pierakstīties pa tālr. 53-22084 dienā, 53-24613 vakaros, mob. tel. 6417205.

IZSOLE

Preiļu tiesu izpildītāju kantoris izsludina SIA «UNIVERSĀLVEIKALS PL», reģ. nr. 41503019053, kustamās mantas pirmo izsolī. Piedzinējs — SIA «Planēta», prasījuma summa — Ls 1898,5. Izsole notiks 30.10.2001. g. plkst. 10.00 Preiļu TIK telpās Talsu ielā 3, Preiļos.

Izsole tiks pārdotas šādas mantas:

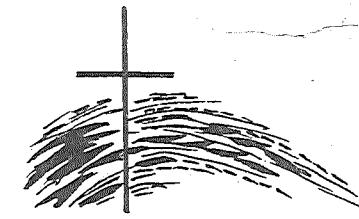
- a/m ROVER MONTEGO — Ls 500,
- kases aparāti SAMSUNG EK-2610 — Ls 120,
- tirdzniecības metāla plaukti — Ls 150,
- metāla kastes (3 gab.) — 30 Ls/gab.,
- izbraukuma tirdzniecības iekārtas (3 gab.) — Ls 200
- izbraukuma tirdzniecības iekārtā (koka saliekama mājinā) — Ls 100,
- saldejāmās kameras (2 gab.) — 50 Ls/gab.,
- agregāts cukura vāres ražošanai — Ls 160,
- gridas svarī (2 gab.) — 20 Ls/gab.

Tālr. uzzīnām: 21620.

Licencēta firma pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus (Ls 3,15) un kompensācijas sertifikātus (Ls 6,70)

Preiļos. Raiņa bulvāri 15, tālr. 5307068 līdz plkst. 12, 23024 vakaros;

Līvānos. Stacijas ielā 1, tālr. 41221, mob. tel. 6780843.

Skumji noliec galvas priedes klusās, Nolīst ziedos rīta mirdzums silts. Nošalc vēsma mierīga, lai salda dusa, Lai tev vieglā dzimtās zemes smilts.

Izsakām dzīļu lidzjūtību Ivanam Kuznecovam sakarā ar SIEVAS nāvi.

Jēkabpils autobusu parks

Tikai pēc šķiršanās šis
Vairs tikšanās nav.

Izsakām patiesu lidzjūtību Valentīnai Kuklei, TĒVU zemes klēpī guldot.

SIA «Arka» konditorejas ceha kolektīvs

Nenonēmt vairs mātes rūpju nastu, Ne vairs savu kādreiz uzticēt, Vienigi nu dzīlās likteņrakstos Jāturpina viņas gaišums sēt.

Dalām bēdu smagumu ar Annu Buku, MĀMULIŅU smiltājā izvadot.

Preiļu LKB kolēges, LLKC kolektīvs

Veļu laikā ceļu saltu Nolēmusi māmuliše iet, Atstājot kā mežābeli baltu Mūžu, lai tas bēnos tālāk zied. Skumju brīdi esam kopā ar Annu Buku, MĀMULIŅU mūžībā pavadot. Grāmatvedības klienti

A/s «Preiļu siers» valde paziņo, ka saskanā ar sabiedrības statutu p. 3.3.2., tiek piedāvāts iegādāties pārdošanai iesniegtās akcijas:

- laikā līdz 29.10.2001. g. — piena piegādātāju kategorijas akcionāriem;
- no 30.10. līdz 15.11.2001. g. — visiem esošajiem akcionāriem.

Telefons uzzīnām: 5307051.

19. un 22. oktobrī pārdots melnbrūnus un brūnus jaunputnus (4,5-6 mēn.), dējējvistas, raibus galījus. Ansploks 7.20, Aizkalnē 7.30, Pelēcīs 7.40, Nidermužā 7.50, Ārdavā 8.05, Aglonā 8.20, Jaunaglonā 8.35, Aglonas st. 8.50, Bašķos 9.00, Kastīnā 9.05, Gaļišos 9.25, Preiļos 9.40, Sutros 10.20, Rožpē 10.35, Vanagos 10.45, Līvānos 11.10, Šķirkstos 11.40, Rudzātos 11.55, Priekļūs 12.10, L. Ansploks 12.20, Smelteris 12.30, Polkorona 12.40, Galēnos 12.50, Stabulniekos 13.05, Pienījos 13.20, Riebiņos 13.35, Ančkinoas 13.50, Vārkavā 14.00, Piļiķās 14.15, Upmalā 14.30, Rīmīcānos 14.40, Arendole 14.55. Tālr. 21270, 1-9186065.

Z/s «Musino» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, zirgus dzīvsvarā un cūkgālu.
Tālr. 23887, 55798, 9183601, 6461550.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.
Samaksa uz vietas.
Tālr. 55645, 55649, 55796, 6563019.

Pastāvīgi pērk cūkgālu.

Tūlītēja samaksa. Augstas cenas.

Mob. tel. 9171235.

Pērk zāgbalķus, taras kļūcuss.

Tālr. 53 42642, mob. tel. 9187136.

Iepērkam mājlopus galai.

Tālr. 21956, 24147,

54 41779, 9 584184.

Z/s «Āres» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas un zirgus.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 55658, 54621, 73545.

Pērk visa veida lopus dzīvsvarā un cūkgālu.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 55743, mob. tel. 9199314.